

Euroregion Glacensis

zpravodaj 3,4/2011

Skalní Houby

Euroregion Glacensis

04 Expert

František Molik

12 Aktuality

Umělecké dílny pod Králickým Sněžníkem

29 Aktuality

Tu i tam přátele mám

40 Historie

Polsko-české vztahy na pozadí dějin

Vážení přátelé,

dne 1. prosince 2011 jsme se zúčastnili dvacátých narozenin Euroregionu Nisa. Počátek vzniku našeho euroregionu je datován do doby před 20 lety, kdy se v květnu roku 1991 v Náchodě konala konference iniciující stálou přeshraniční spolupráci s účastí přibližně 150 zástupců příhraniční českého a polského společenství. Proces formování definitivního tvaru byl ukončen v roce 1996.

Když jsme plni optimismu začínali, neexistovala žádná finanční podpora pro česko-polskou hranici. Bylo obtížné vytvářet stabilní struktury. Později se obě strany euroregionu potýkaly s obnovou obcí po povodních z let 1997 a 1998. Až rozhodnutí o svěřeni správy sekretariátu programu Phare CREDO pro české-polské pohraničí do našich rukou nás zmobilizovalo k činnosti. Potom se začal odvíjet příběh se stále většími finančními prostředky, desítkami investičních a stovkami malých projektů. Při cestě z Kudowy Zdroje do Kladzka (Kłodzko) oblastmi s volným pohybem osob z Lewina do Duszníků nebo ze sedla Polská vrata přes Zieloniec ve směru na Mezilesí (Międzyzlesie) si velmi dobře uvědomuji, že bez nás by k těmto velkým dopravním investicím nedošlo. Ale i bez unijních peněz by spolupráce umožnila vytvořit skvělé projekty, jako třeba jen pravidelné denní autobusové spojení mezi Náchodem a Kudowou, cyklobusy jezdící v době letních víkendů do Karłowa či Zieloniec nebo zimní skibusy do Zieloniec. Vše obsluhují naši čeští partneři.

Mnoho našich problémů vyřešilo přistoupení k tzv. Schengenskému prostoru, jako třeba problematiku hraničních přechodů, o které jsme několik dlouhých let bojovali. Dnes bojujeme o možnost volného pohybu po pohraničí. Bariérou jsou malé finanční prostředky na opravy a modernizaci cest. Náchod, Kladsko, Strzelin nebo Valbrich (Walbrzych) se stávají během dopravní špičky mnohem méně průjezdnými než velkoměstská centra. Přes Českou republiku máme komunikační propojení s Evropou, ale cesta do Vratislavi nebo Varšavy je utrpěním.

Do roku 2015 máme povinnosti související s řízením Fondu mikroprojektů Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko 2007 – 2013. Uvidíme, jak budou vypadat programy v novém období. S partnery z pohraničí jsme podepsali intenční dopis o vytvoření Evropského sdružení pro územní spolupráci, abychom přešli na vyšší stupeň spolupráce a změnili tak přístup k společným problémům. Možná právě díky Evropskému sdružení pro územní spolupráci bude budoucnost řešením ke zlepšení spolupráce.

Czesław Kręćhłowst
předseda rady Euroregionu Glacensis

Grafický design:

Alter Media Public Relations

Fot. Euroregion Glacensis,
Tomasz Gmerek

Vydává: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis

Ul. Łukasiewicza 4a/2,
57-300 Kłodzko,
tel. 0048/74/8677130,
fax. 074/ 865 91 66, biuro@eg.ng.pl
www.euroregion-glacensis.ng.pl

Ve spolupráci s Euroregionem

Pomezí Čech, Moravy a Kladzka -
Euroregion Glacensis, Panská 1492,
51601 Rychnov nad Kněžnou,
tel./fax 00420/494/531054,
info@euro-glacensis.cz
<http://www.euro-glacensis.cz>

František Molik

od roku 2003 ředitel jednateleství Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje v Náchodě. Narozen v Náchodě. Vzděláním elektrotechnik. Pracoval v sektoru automatizace a telekomunikací. v letech 1991–2003 vedl vlastní telekomunikační firmu zabývající se výstavbou ústředen mobilních a analogických telekomunikačních sítí.

Čím se zabývá náchodská pobočka Krajské hospodářské komory a kterým odvětvím se věnuje?

Hospodářské komory jsou samosprávami podnikatelů, jejichž členství je dobrovolné. Krajská hospodářská komora se sídlem v Hradci Králové (institute podléhá Hospodářské komoře České republiky) svěřila naší pobočce spolupráci s Polskem. Ačkoli se tato spolupráce týká celé země je přirozené, že nejintenzivněji spolupracujeme s institucemi v blízkosti hranice. Od roku 2003 spolupracujeme s Průmyslovou a obchodní komorou v Kladsku a s Kladským okresem, se Sudetskou průmyslovou a obchodní komorou ve Svídnici a s Městským úřadem ve Valbřichu, se kterým realizujeme evropské projekty – základ naší existence. Úkolem obchodní komory je poskytovat podporu českým a polským podnikatelům, organizacím a institucím. Ve spolupráci s polskými partnery pořádáme odvětvová setkání pro podnikatele z obou zemí. Působíme na trhu práce – Polákům pomáháme najít zaměstnání v České republice, Čechům získat zaměstnance z Polska a opačně. Radíme při zakládání podnikatelské činnosti na českém trhu, se zajišťováním překladů dokladů, při tvorbě podnikatelských záměrů. Několik polských podnikatelů, kteří začali podnikat na našem území, se v českých podmínkách výborně uchytilo.

Proč se k podnikatelské činnosti registrovat místo Polska v Česku?

V České republice nejsou pro zahájení podnikání žádné překážky. Tento proces je značně kratší než v Polsku. Postačí doklad totožnosti, 1000 korun, výpis z rejstříku trestu přeložený do češtiny, smlouva na nájem prostor, korespondenční adresa a během 20 minut se stává podnikatelem. K výkonu řemeslné činnosti jsou potřeba příslušná osvědčení. V České republice jsou povinné odvody nižší než v Polsku. Odvody na sociální a zdravotní pojištění (v Polsku odvody do ZUS) činí 3400 korun měsíčně (v přepočtu asi 500 zlotých). Máme také paušální daň z příjmu (15 %), která se platí pouze jednou v roce za minulé zúčtovací období. Můžete tak těmito prostředky disponovat celých 12 měsíců. Na podnikatele v České republice čeká i několik méně výhodných právních úprav. Za prvé samosprávy nemají možnost investora osvobodit od daně z nemovitostí. Obtížněji se získávají evropské dotace na investice. Platí také zákon o ochraně proti skrytému zaměstnávání, kdy firma zaměstnává dodavatele nebo fyzickou osobu na dohodu o provedení práce a ta pak poskytuje služby výhradně jí. Podnikatelé se takto vyhýbají nákladům na zaměstnance, které jsou v Česku vysoké. Za toto hrozí finanční postihy.

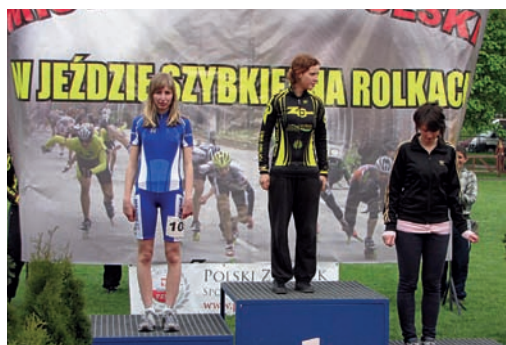
Jako projekty vaše komora nyní realizuje s polskými partnery?

Prvním projektem realizovaným

s Městským úřadem ve Valbřichu jsou internetové stránky www.plcz.eu. Jejich cílem je integrace, výměna zkušeností a spolupráce podnikatelů, samospráv, sdružení a ostatních subjektů působících po obou stranách hranice. Registrace a využívání stránek, jejichž pořízení a údržba byla možná jen díky evropským prostředkům, je zdarma. Stránky byly zprovozněny v únoru minulého roku. Druhým, větším projektem je vytvoření sítě kontaktních míst polsko-české obchodní spolupráce. Tento projekt bude realizován do konce dubna 2012 spolu s Krkonošskou agenturou regionálního rozvoje v Jelení Goře, Průmyslovou a obchodní komorou v Kladsku, Sudetskou průmyslovou a obchodní komorou ve Svídnici a institucemi z Opolského vojvodství. Projekt se týká značně větší oblasti – od Liberce až po Ostravu a na polské straně od Jelení Gory po Slezsko. Cílem projektu je pomoc polským a českým firmám při vyhledávání nabídek na druhé straně hranice.

Třetím projektem je portál (www.czeplinn.eu) určený firmám věnujícím se inovacím a subjektům, které se tímto odvětvím chtějí zabývat v Polsku a Česku. Projektu se účastní Krajská hospodářská komora z Hradce Králové, Královéhradecký kraj, Hradecký technologický park v Hradci Králové a z Polska Dolnoslezská agentura regionálního rozvoje a Sudetská průmyslová a obchodní komora.

SPOLEČNOU CESTOU ZA LETNÍM I ZIMNÍM BRUSLENÍM

Bruslařský klub (BK) Náchod byl založen v roce 2006 díky nadšení několika sportovců a rodičů dětí se zájmem o moderním a dynamicky se rozvíjícím se sportovním odvětvím. Shorttrack je krátké dráhové rychlobruslení na ledové ploše. Kluziště má stejnou velikost jako je mezinárodní velikost hokejového stadionu. Mezi sebou soutěží více bruslařů na oválu ledové dráhy s obvodem 111,12 m. V České republice se tomuto sportu věnuje na profesionální úrovni pouze několik klubů. BK Náchod je sice jedním s nejkratší historií, ale za to s úspěchy i na mezinárodní úrovni a to nejen v juniorských kategoriích (finále evropského poháru na 1000m - 3.místo, české rekordy na 500m a 1000m, mistři ČR v shorttracku atd.). BK Náchod a Uczniowski klub sportowy (UKS) "ORLICA" Duszniki

Zdrój zahájily svoji spolupráci již v roce 2007, kdy oběma klubům vyvstala potřeba letních i zimních tréninků v rámci své sportovní aktivity. Mladí bruslaři trénují v zimní sezóně společně na zimním stadionu v Náchodě, a pro letní aktivitu, kdy klasické brusle nahrazují kolečkovými bruslemi (in-line bruslemi), mají v současné době podmínky na tréninky pouze v Duszníku Zdrój v in-line parku, který však nedosahuje parametrů pro kvalitní přípravu a pořádání závodů. Přesto i na in-line bruslích dosahují sportovci BK Náchod úspěchů na evropské úrovni (mistryně ČR žen na 22km, mistři ČR na dráze atd.).

Vedení BK Náchod se rozhodlo získat finanční prostředky na výstavbu nového in-line oválu, která byla podmíněna vypracováním projektové dokumentace in-line oválu.

Prvním logickým krokem bylo oslovení Euroregionu Glacensis za účelem získání informací a prostředků pro pokračování jak přeshraniční spolupráce, tak dalšího rozvoje klubu. Výsledkem společného jednání byl česko-polský mikroprojekt Společnou cestou za letním i zimním bruslením/ Razem na rolkach i na łyżwach, razem latem i zimą. V lednu 2011 proběhly společné závody JUNIOR OPEN v shorttracku na ledové ploše v Náchodě a v květnu téhož roku IN-LINE Meeting v Duszníku Zdroju. Obojí za hojně účasti závodníků a příznivců z obou stran hranic.

Věříme, že se v budoucnosti najde dostatek prostředků a odhodlání představitelů BK Náchod pro realizaci i samotného in-line oválu, který by přinesl rozšíření sportovního využití v tomto příhraničním regionu.

Cesta Obřím dolem

prochází rekonstrukcí

Správa Krkonošského národního parku v rámci evropského projektu Rekonstrukce turistických chodníků ve východních Krkonoších opravuje frekventovanou turistickou cestu Obřím dolem ke Slezskému domu. V úseku od kapličky do Rudné rokle je chodník již zrekonstruován. Nyní stavební firma pracuje na horním úseku v blízkosti bývalé Obří boudy. V průběhu oprav nebude chodník veřejnosti uzavřen.

Pro rekonstrukci jsme zvolili technologii ručního štětování, kterou po staletí používali obyvatelé hor. Takto – na výšku vyskládanými kameny – opravený povrch cesty je výrazně odolnější a jeho životnost se prodlužuje. „Horské chodníky štětujeme již řadu let a ukazuje se, že to je cesta správným směrem. Cesty, které byly opraveny jinak, při přívalových deštích vzaly za své. Vyštětované cesty ale vydržely,“ říká ředitel Správy KRNP Jan Hřebačka. „Jedná se o náročnou ruční práci. Například v horním úseku této cesty musejí pracovníci stavební firmy

manipulovat s obrovskými kameny o váze několika set kilogramů, a to bez pomoci jakékoliv mechanizace. Navíc pracují v náročných klimatických podmínkách – často zde prší a neustále fouká vítr,“ popsal náročnost práce Hřebačka.

Oprava více než dvoukilometrového úseku bude stát 3,4 milionu korun.

Cílem projektu Rekonstrukce turistických chodníků ve východních Krkonoších je ochrana biodiverzity v horském terénu, která je narušena v důsledku využití nevhodných alkalických materiálů při dřívějších

rekonstrukcích nebo v důsledku sešlapávání cenných horských biotopů v okolí turistických chodníků, které vedou k nepřiměřenému rozšiřování cestní sítě v Krkonošském národním parku. Eroze chodníků je někdy natolik velká, že se stávají prakticky neschůdnými. Druhým důvodem je potřeba nabídnout turistům takové cesty, které je nebudou nutit z nich vystupovat. K tomuto cíli povede rekonstrukce pochozí vrstvy chodníků a případné doplnění turistické infrastruktury. Projekt je financován z prostředků Evropské unie v rámci Operačního programu životní prostředí.

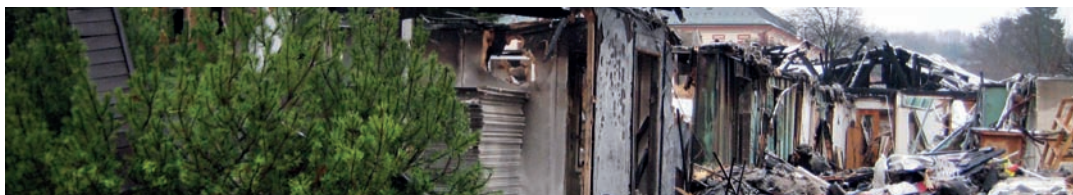

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Projekt „Zlepšení přeshraniční spolupráce v ekologické výchově v KRNAP a KPN“ byl ukončen

Téměř dva roky trval společný přeshraniční projekt Správy Krkonošského národního parku a Karkonoskiego Parku Narodowego, jehož hlavním cílem bylo upevnění spolupráce obou pracovišť a tvorba nových podpůrných materiálů pro ekologickou výchovu v obou národních parcích.

Ekologická výchova je jednou ze základních činností obou partnerů. Společná příprava projektu započala již koncem roku 2007, kdy se partneři společně sešli, aby vymysleli, jakým způsobem zlepšit podmínky ekologické výchovy v obou národních parcích. V přípravné fázi bylo naplánováno celkem 17 aktivit, které se úspěšně podařilo v rámci projektu zrealizovat. Témata jednotlivých akcí se snažila obsáhnout většinu problematiky ekologické výchovy. Patřila mezi ně například: Stromy, Péče o volně žijící zvířata, Myslivost z hlediska NP, Den Země, Ptáci či Hospodaření s odpady. Speciálně pro jednotlivé

akce byly vytvořeny pracovníky obou správ národních parků metodické a didaktické pomůcky jako pracovní listy a různé tiskoviny. Do samotné realizace projektu byly také zapojeny gymnázia z Vrchlabí a ze Szklarske Poręby, jejichž studenti mohli jako první využít nově vzniklé pomůcky, které budou sloužit pro ekologickou výuku dětí a mládeže i v budoucnu. Samotný průběh projektu nebyl bezproblémový. První zádrhel v realizaci znamenal posunutí termínu rozhodnutí o přidělení dotace, čímž byl narušen plánovaný harmonogram aktivit, který musel být nově upraven a schválen. Druhý a mnohem větší

problém zaznamenala Správa KRNAP na objektu stanice mladých ochránců přírody, který měl být v rámci projektu zrekonstruován. V noci ze 4. na 5. prosince 2008 zasáhl rekonstruovaný objekt požár, který měl devastující účinek a celý objekt musel být zdemolován. I přes tento značný zásah do projektu se partneři rozhodli pokračovat a v náhradních prostorách Správy KRNAP či Gymnázia Vrchlabí zrealizovali všechny aktivity. Podrobnější informace je možné najít na stránkách Správy KRNAP www.krnapp.cz, kde jsou publikovány výstupy projektu či fotografie z jednotlivých akcí.

Společné cvičení

hasičských jednotek Královéhradeckého kraje
a jednotek požární ochrany
Dolnoslezského vojvodství

Dne 9.9.2011 proběhlo od 10:00 hodin v areálu podniku Veby v Broumově společné česko-polské cvičení hasičů. Toto cvičení bylo součástí projektu „Spolupráce hasičských jednotek v česko-polském příhraničí, modernizace jejich vybavení a vzájemná pomoc při krizových situacích“, CZ.3.22/1.3.00/09.01567, který je financován z Operačního programu ČR – PR 2007 – 2013. V červnu 2011 se uskutečnilo první ze dvou plánovaných společných cvičení, a to v polské Polanici – Zdrój s názvem „Bezpečná cesta – Euro 2012“. Námetem cvičení byla simulovaná nehoda autobusu s fotbalovými fanoušky s cisternou převážející nebezpečnou chemikálii.

Tématem zájmového cvičení byla naopak povodeň velkého rozsahu s názvem „Stěnova 2011 – povodeň Broumovsko“. Během cvičení bylo provedeno několik typů záchranných a likvidačních prací s cílem prověřit činnosti operačního a informačního střediska, vyzkoušení jednotek požární ochrany, připravenost a akceschopnost jednotek požární ochrany a složek IZS, jejich vzájemnou spolupráci a dále také ověřit technické vybavení všech zasahujících jednotek a účinnost protipovodňových opatření.

V rámci cvičení proběhla následující simulace:

Vlivem trvalých přívalových dešťů na území Broumova a Kladska došlo k prudkému vzestupu hladiny řeky Stěnavy a přívalová vlna zaplavila

okolí. K nejvíce postiženým oblastem patřil i areál podniku Veba, kde bylo ohroženo několik zaměstnanců, kterým voda odřízla únikové cesty. Navíc v podniku došlo k požáru na elektroinstalaci bývalé kotelny a někteří zaměstnanci tak byli nuceni utéci na střechu budovy. Zde poté dochází k jejich vyproštění za použití výškové techniky a následnému předání do péče zdravotníků, jelikož jedna osoba byla popálena. Procvičena byla také dálková doprava vody na místo požáru. Dále dochází k záchraně tří osob, které uvízly na vodní hladině. Vzhledem k proudu vody není možné nasadit člun a je proto povolán vrtulník. Z něj se spouští záchranář a postupně každého tonoucího dostává na palubu vrtulníku, aby je přepravil na stanoviště záchranné služby. Na vedlejší nádr-

ži jsou poté transportováni osoby po vodní hladině za použití záchranných člunů. Ohlášena byla blížící se druhá povodňová vlna, a tak jednotky hasičů provádějí protipovodňová opatření pomocí výstavby hráze z pytlů s pískem. Aby se zabránilo úniku nebezpečné látky, je u přítoku do vodní nádrže vybudována normální stěna. Během druhé záplavové vlny dochází ke stržení osobního automobilu s pasažéry do řeky. Ti jsou poté záchranářem pomocí spouštěcí techniky vyzvednuti zpět na břeh. S vyproštěním automobilu si posléze poradila těžká jeřábní technika. Poslední akce, která završila celé cvičení, bylo hledání pohřešované osoby ve vodní nádrži. Nasazení byli potápěči, za nedlouho se na hladině objevila bílá bójka, která signalizovala nalezení již utonulého figuranta.

Cvičení se účastnily jednotky sboru dobrovolných hasičů z příhraničí, a to Broumova, Červeného Kostelce, Českého Mezíříčí, Deštného v Orlických horách, Mladých Buků, Nového Hrádku, Opočna, Police nad Metují, Slatiny nad Zdobnicí, Svobody nad Úpou a Velichovek a Ochotnicina stráž požarna z partnerských polských obcí – Klodzko, Nowa Ruda, Polanica Zdrój, Szczytna, Radków a také další složky integrovaného záchranného systému. Samozřejmostí byla i přítomnost představitele SHČMS – Krajského sdružení Královéhradeckého kraje pana starosty Jiřího Orsáka a dalších významných hostů jako byl hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc, náměstek kraje Helmut Dohnálek, poslankyně Ing. Hana Orgoníková. Ze zástupců

profesionálních hasičů to byl generální ředitel HZS ČR genmjr. Ing. Miroslav Štěpán, ředitel HZS Královéhradeckého kraje plk. Ing. František Mencl a jiní. Cvičení se také účastnili zástupci polských partnerů například bývalý starosta okresu Kladsko Krzysztof Baldy, krajský komendant státní požární ochrany Dolnoslezska Andrej Szcześniak a okresní komendant státní požární ochrany Klodzko Jan Chodorowski.

V první polovině roku došlo v rámci tohoto projektu ke slavnostnímu předání hasičských vozidel. Stalo se tak dne 7.5.2011 v Náchodě. Veškerá technika byla zároveň využita při cvičení.

Sekretariát euroregionu

Cyklistický Malý závod míru 2011

Pořadatelé z Cyklistického klubu v Lanškrouně připravili v roce 2011 již 41. ročník tohoto závodu určeného pro chlapce ve věku 13 - 14 let a děvčata 15 - 16 let (tzv. kadetek). Z řady pozdějších velmi úspěšných cyklistů začínali na tomto závodě např. mistři světa Šimůnek, Martínek, Kreuziger, medailisté mistrovství světa Klouček, Křen, reprezentanti Dolek, Fiala, Trkal, Fořt, Kreuziger ml. a řada dalších.

Historii závodu lze rozdělit na desetiletí tak, že v době jeho vzniku byl hlavním pořadatelem Krajský dům pionýrů a mládeže Hradec Králové a v roce 1980 se spolupředátem stalo i Středisko vrcholového sportu RH Lanškroun. Další předěl přinesl rok 1990, kdy pořadatelství převzal Cyklistický klub Lanškroun, který je pořadatelem doposud.

V prvním desetiletí vedly etapy po celém Východočeském kraji, druhé desetiletí lze nazvat česko-polským závodem na trase Hradec Králové - Wałbrzych. Etapovými městy byly např. Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, Lanškroun, Králíky a na pol-

ském území Bystrzyca Kłodzka, Nowa Ruda, Kudowa Zdrój a Wałbrzych.

Od roku 1990 se závod jezdil pouze v Lanškrouně a okolí. V polovině roku 2010 byly navázány partnerské vztahy mezi Cyklistickým klubem Lanškroun a cyklistickým klubem Ludowy Kolarski Klub Sportowy „Górnik Wałbrzych”. Vyvrcholením spolupráce je podepsání „Dohody o spolupráci”, ve které se oba partneři zavázali uspořádat část závodu na svém území. A tak byla pro rok 2011 tato akce opět naplánována jako mezinárodní česko-polský cyklistický závod s pěti etapami.

Cyklistický Malý závod míru 2011 byl slavnostně zahájen za účasti představitelů města a vzácných hostů ve čtvrtek 2.6.2011 v odpoledních hodinách se startem na náměstí J.M. Marků v Lanškrouně. 91 závodníků (50 z Čech a 41 z Polska) se vydalo na trať dlouhou 40,9 km, která vedla z Lanškrouna přes Horní Čermnou, Bystřec, Mistrovce, Jablonné nad Orlicí, Bystřec a Výprachtice zpět do Lanškrouna. Druhý den na ně v dopoledních hodinách čekala časovka dlouhá 8,8 km a v odpo-

ledních hodinách etapa vedoucí z Lanškrouna přes Sázavu, Lubník, Tatenice, Strážnou, Cortkytli, Horní Heřmanice, Výprachtice, Nepomuky zpět do Lanškrouna. Trasa této etapy měřila 41,2 km. Po skončení každé etapy obdrželi průběžně vedoucí závodníci v jednotlivých kategoriích trikoty (růžový – pro nejlepší kadetku etapy, bílý – pro nejlepšího závodníka ročníku 1998, modrý – pro vítěze bodovací soutěže, bílý s puntíky – pro nejlepšího vrchaře a žlutý – pro vedoucího závodníka), které musí pořadatel po skončení každé etapy jednotlivým vítězům předávat, neboť závod se jel podle platných pravidel Českého svazu cyklistiky.

Po dvou dnech závodění se účastníci přesunuli do polského Wałbrzychu, kde místní cyklistický klub uspořádal dvě etapy. V sobotu 4.6. byla na programu časovka do vrchu v délce 4,3 km a v neděli 5.6.2011 závěrečná etapa přímo ve Wałbrzychu v délce 24 km, tzv. kriterium. Po skončení závodů byly vyhlášeny celkové výsledky a odměnění nejlepší cyklisté i cyklistky včetně nejmladšího účastníka.

Anenský vrch

Anenský vrch (Ernestinenberg) byl významným poutním místem v Orlických horách. Na snímku pořízeném před 1. světovou válkou je kaple sv. Anny, patronky Orlických hor vybudovaná v r. 1880, 8 metrů vysoká vyhlídková plošina, mariánský sloup z r. 1870 a zcela vzadu pískovcový kříž piety z r. 1858. (foto: archiv Města Rokytnice v Orł.horách)

Současný snímek rozhledny Anna vysoké 16,5m.

Rozhledna Anna na Anenském vrchu (991 m.n.m.) byla vybudována v r. 2010 státním podnikem Lesy České republiky. Projekt byl spolufinancován z prostředků EU. Výška rozhledny je 16,5 metru.

Anenský vrch, někdy také nazýván Arnoštčin vrch byl dříve bez vegetace a pro své daleké rozhledy byl vždy vyhledávaným místem. Současně byl nejvyšším bodem rokytnického panství. Od 18. století je spojován s kultem svatě Anny, patronky Orlických hor. První dřevěná poutní kaple zasvěcená sv. Jáchymovi a sv. Anně stála na vrcholu kopce pravděpodobně již r. 1766. Nechal ji tehdy postavit majitel rokytnického panství hrabě Nostitz. Roku 1858 byla kaple postavena z kamene. Její obnovu tehdy iniciovala hraběnka Ernestina z Nostitz (proto název Arnoštčin vrch nebo také Arnoštka, německy Ernestinenberg). Okolo kaple stála křížová cesta, kterou později doplnila ještě pískovcová

socha Spasitele na kříži, u nohou se sv. Janem a Marií a čtyři metry vysoký mariánský sloup. V r. 1880 byla postavena zcela nová kamenná kaple, opět za přispění hraběcí rodiny Nostitzů.

První stavba rozhledny vznikla v blízkosti kaple až na počátku 20. století. Jednalo se o jednoduchou stavbu o výšce 8 metrů. K jejímu zániku došlo pravděpodobně okolo r. 1920.

Vojenská správa následně na vrcholu kopce vybudovala dřevěný triangulační bod s vyhlídkou. V r. 1936 bylo rozhodnuto o výstavbě stálého železobetonového opevnění. Přímo na Anenském vrchu došlo k výstavbě dvou pevnůstek, na které navazuje linie těžkých objektů směrem k tvrzi Hanička a ke kótě Komáří vrch. Izolovaný pěchotní srub R-S 84 pod krycím názvem Arnošt (na kopci ve směru k Haničce) byl vybetonován ve dnech 20. – 23. října 1937 v kubatuře 410 m³ ve 2. stupni odolnosti

tzv. Arab. Jeho osádka měla čítat 19 mužů. Izolovaný pěchotní srub R-S 85 pod krycím názvem Anna byl vybetonován ve dnech 14. – 19. října 1937 v kubatuře 867 m³ ve I. stupni odolnosti tzv. Říman. Jeho osádka měla čítat 23 mužů.

Z důvodu zájmu obrany republiky proto muselo ustoupit i toto poutní místo. Kaple byla v r. 1937 rozebrána a převezena do nedaleké osady Hadinec, pískovcové sochy byly převezeny do Neratova. Po druhé světové válce začal turistický význam Anenského vrchu postupně upadat. Současná rozhledna je bezobslužná a je otevřena celoročně. Z vrcholu rozhledny je krásný výhled na hřeben Orlických hor a přes Kladskou kotlinu na masív Králíckého Sněžníku. Při dobré viditelnosti můžete obdivovat Krkonoše, ale také Polabskou nížinu s tyčící se Kunětickou horou u Pardubic. Na vrchol kopce vede po zpevněné cestě odbočka z červené Jiráskovy stezky. Ideální cíl pro cykloturistický výlet.

Umělecké dílny pod Králickým Sněžníkem

Město Staré Město a polská obec Stronie Śląskie spolu úzce aktivně spolupracují déle jak 15 let. Oba partneři leží pod Králickým Sněžníkem, jeden z české a druhý z polské strany a mají tedy k sobě opravdu velmi blízko.

Projekt realizovaný v letošním roce je pokračováním úspěšné vzájemné spolupráce předešlých let. Obsahovou náplň mikroprojektu tvoří několik setkání a akcí s rozmanitou tematikou. Jedná se o jarní a podzimní výtvarné dílny, česko-polské pantomimické divadelní představení, koncertní vystoupení, vydání česko-polského soutěžního kalendáře zaměřeného na kulturní akce pořádané oběma partnery, fotografickou soutěž, zhotovení drobných propagačních předmětů pro účastníky a v neposlední řadě i spolupráci informačních center. První část těchto setkání, nazvaná jar-

ní etapa uměleckých dílen, proběhla v sobotu 16.4. a neděli 17.4.2011. Program výtvarných dílen byl určen dětem i dospělým a zúčastnilo se ho 40 zájemců.

Do programu těchto dílen pořadatel připravil pro účastníky kurz malování pravou mozkovou hemisférou, malba na hedvábí, výtvarné dílny pro děti a kurz pletení košíků.

K nejdílejší patřil kurz malování pravou mozkovou hemisférou. Jeho smyslem bylo pomoci jednoduchých výtvarných technik se naučit zapojit a aktivně využívat pravou mozkovou hemisféru, ve které jsou uloženy emoce a tvořivost. Dalším cílem bylo propojení a spolupráce obou hemisfér a vytvoření rovnovážného stavu. Při další výtvarné technice – malbě na hedvábí si účastníci osvojili základní techniky malování, a to akvarel, solné efekty a konturu. Během výtvarných

dílen, které byly speciálně určeny pro děti ve věku 3-12 let, si mohly děti vyzkoušet různé výtvarné techniky s ohledem na svůj věk. Mladší děti v doprovodu rodičů tvořily výrobky z papíru, malovaly akvarelovými pastelkami, barvami i suchými pastely motivy zvířátek a pohádkových postav. Starší děti měly možnost se seznámit s malbou horkým voskem, tzv. enkaustickou malbou. Všichni si mohli vytvořit originální tričko technikou sítotisku přes speciální šablonu. Při kurzu pletení košíků z papíru si mohli účastníci vyrobit košík či jiný předmět.

Mikroprojekt je zaměřen na podporu aktivit typu People-to-People, které přispívají k překonávání jazykových a národnostních bariér, rozvíjejí mezinárodní spolupráci, protože oba partneři akce společně připravují, programově naplňují a realizují.

Zlepšování dostupnosti příhraničních oblastí

Počátkem listopadu 2011 byly dokončeny další významné kroky pro zkvalitnění dostupnosti dvou příhraničních lokalit.

První lokalitou je komunikace z Olešnice v Orlických horách přes Polom do Sedloňova. Rekonstruovaná komunikace v celkové délce téměř 6,8 km byla ukončením další etapy projektu s názvem „Modernizace přístupových komunikací k hraničnímu přechodu Olešnice v Orlických horách - Lewin Klodzki“. Projekt jako celek bude dokončen v roce 2012 opravou komunikací po polské straně - úsek Lewin Klodzki ve směru na Klodzko (právě se opravuje), druhý úsek ve směru na Kudowu Zdroj a komunikace ve směru Lewin Klodzki - státní hranice. Investorem etapy byl Královéhradecký kraj, který je zároveň vedoucím partnerem společného česko-polského projektu. Dalšími partnery jsou Správa silnic Královéhradeckého kraje zajišťující projektovou dokumentaci, stavebně-technický dozor a bezpečnost práce a Powiat Klodzki a Gmina Lewin Klodzki realizující obdobné investice na polské straně.

Modernizace komunikace z Olešnice v Orlických horách do Sedloňova za 47 mil.Kč zahrnovala nejen opravu povrchu, ale také úpravu krajnic, čištění a prohloubení příkopů, doplnění silničních obrubníků, úpravu a obnovu sjezdů, opěrných zdí a propustků a osazení svodidel, bylo také obnoveno dopravní značení a vysazeno na 80 stromů. Celý projekt byl připraven a koordinován ze strany Regional Development Agency (RDA), která je agenturou Euroregionu Glacensis.

Druhou lokalitou byl 7,02 km dlouhý úsek komunikace vedoucí z Pastvin do Mladkova s přímou návazností na hraniční přechod Dolní Lipka - Boboszów, která byla opravovaná v rámci projektu „Zlepšení dostupnosti v oblasti Králického Sněžníku“. Investorem etapy v hodnotě téměř 54 mil.Kč byl Pardubický kraj, který je zároveň vedoucím partnerem. Partnerem projektu je Dolnoslezský úřad silnic a železnic ve Wroclawi,

který realizoval modernizaci úseku silnice Idzików - Bystrica Klodzka v délce 8,93 km s přímou návazností na hraniční přechod Dolní Lipka - Boboszów.

Na české straně byla provedena celková modernizace silnice včetně rekonstrukce stávajících a výstavby nových propustků, přeložek chodníků, osvětlení přechodů, obnovení odvodnění tělesa vozovky, kácení 126 a výsadba 145 stromů.

Realizaci těchto dvou projektů bylo významně přispěno k rozvoji nejen česko-polského pohraničí, protože stav infrastruktury se podstatnou měrou odráží do všech oblastí života lidí zde žijících, ale došlo i k zpřístupnění, zkrácení a zjednodušení dopravní obslužnosti obou zemí. Česko-polské projekty byly financovány z fondů EU v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce - Česká republika - Polsko.

Sekretariát euroregionu

Na nejbližších stranách vám představíme řadu událostí realizovaných v rámci partnerské spolupráce Nová Ruda (Nowa Ruda) – Broumov

Polsko-česká sportovní olympiáda.

Už podruhé se konala na Základní škole č. 2 Janusze Korczaka v Nové Rudě (PL) polsko-česká sportovní olympiáda. Podobně jako v minulém roce, díky realizaci mikroprojektu spolupráce naší školy s Masarykovou základní školou v Broumově v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Glacensis spolufinancovaného z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 a státního rozpočtu, mohlo být takové předse-
vzetí zrealizováno. Dne 17. června 2011 se setkala celkem 180 žáků, aby se zúčastnilo vzdělávací a sportovní akce. Svou přítomností nás zaštilili starosta Tomasz Kiliński, náčelník oddělení společenské infrastruktury Leszek Wójcik a zástupce oddělení rozvoje a propagace Anna Zawislak, která je spoluautorem 2. řady mikroprojektu, tentokrát pod názvem „Kulturní závrat“.

V tomto roce bylo novinkou pozvání

k účasti na spartakiádě pro žáky a pedagogy ze speciální školy v Nové Rudě. Prostřednictvím společných činností tohoto typu naše škola propaguje heslo: integrace lokálního prostředí, integrace prostředí pohraničí, sport = zdravý životní styl.

V rámci sportovní olympiády organizované staniční metodou bylo připraveno 10 disciplín pro mezinárodní družstva: člunkový běh, hod baseballovým míčkem, skok do dálky, běh na 40 m/60 m na čas, hod koulí (koule 1 kg, 2 kg, 3 kg), lukostřelba na terč, cvičení s využitím outdoor fitness, přetahování lanem, skákání v pytli, vytvoření přivítání, rozloučení a pozdravů v polském a českém jazyce s využitím písniček. Při překonávání dalších disciplín bylo důležité, aby je každý účastník dokončil. Tímto způsobem mělo každé dítě šanci překonat své slabé stránky, a bez ohledu na to, jakého dosáhlo výsledku, získalo sebevědomí. Učitelé a pracovníci ze základní školy č. 2 a rodiče žáků naší školy se stali pro tento den vedoucími sportovních disciplín a vychovateli skupin a pomáhali také při vydávání občerstvení.

Pro sportovní disciplíny bylo použito vybavení, které bylo zakoupeno v rámci mikroprojektu v tomto a v minulém roce. Pro disciplíny bylo určeno multifunkční hřiště, běžecká dráha a zelená plocha ve vlastnictví školy a stadionu Sportovního klubu „Piast“ Nová Ruda.

Mezi jednotlivými disciplínami měly skupiny naplánované chutné pohostění. Catering byl připraven paní Marií Michalek, majitelkou restaurace „Rycerska“.

Závěr letošního setkání tvořil fotbalový zápas, který odehrála družstva naší školy a školy z Broumova a také ukázka aerobiku žákyň ze 4. až 6. třídy. Zápas diváků rozechlál. Žáci hlasitě povzbuzovali svá družstva a roztleskávaly ze základní školy č. 2 hlasitě fandily našim fotbalistům. Zápas skončil bohužel remízou 3:3 a na pokutové kopy vyhrálo české družstvo 6:4. Byl to už druhý odehraný zápas mezi našimi školami a je třeba objektivně konstatovat, že naše družstvo se i přes tuto porážku stále lepší a rozdíl ve výsledku tentokrát nebyl velký. Chlapci z Broumova jsou trénovanými fotbalisty a zúčastňují

se školních soutěží na území České republiky. Naše školní družstvo tvoří chlapci, kteří tento sport mají rádi, ale ne všichni trénují v klubu. Je však třeba uznat, že hráli s velkým nadšením. Chlapci, netrapte se – za rok bude odveta!!!

Na závěr Olympiády 2011 dostal na nástupu každý z účastníků speciální vydání školních novin Školák (Uczniak), vzpomínkový diplom ve slozce propagující projekt a plážový nafukovací míč, který se bude skvěle hodit během prázdnin. Další sportovní setkání plánujeme už za rok.

Školní koordinátor Projektu Urszula Kamińczak-Podgórna

Kulturní závrť

Dne 26. května 2011 byla skupina českých žáků a učitelů hosty v našem městě.

Byli to žáci a pedagogové ze správené Masarykovy základní školy v Broumově.

Návštěva našich hostů se konala v rámci česko-polského mikroprojektu pod názvem „Kulturní závrť“ realizovaného Základní školou č. 2 v Nové Rudě a partnerskou školou z Broumova. Jedná se už o další společný projekt těchto dvou škol. Žáci z české školy si mohli prohlédnout městské kulturní středisko a v něm mimo jiné prostory promítače a osvětlovače. V městské knihovně měli hosté příležitost prohlédnout si sbírky vytvořené v rámci projektu „Multimediální pohraničí“ a publikací v českém jazyce a díla českých autorů, které jsou v majetku knihovny.

Díky srdečné pohostinnosti děkana Jerzeho Kose si děti prohlédly farní kostel sv. Mikuláše. Průvodcem hostů po městě byl Andrzej Behan, který poutavě přiblížil nejen historii kostela, ale rovněž historii zámku rodu von Stillfriedů.

V městské radnici na náměstí hosty přijal starosta Nové Rudy Tomasz Kiliński. Rovněž je třeba zmínit, že hosty během celého výletu po Nové Rudě doprovázel tlumočník Witold Gajda, díky němuž bylo informování českých dětí a učitelů a komunikace s nimi daleko jednodušší.

Po návštěvě městského úřadu, kde žáci obdrželi drobné suvenýry, přišel čas na další atrakci, a to návštěvu Hornického muzea a táborák s klobásami, u něhož se žáci mohli rozdělit o své dojmy z pobytu v muzeu.

Posledním bodem výletu byla návštěva turistického a sportovního centra ve Slupci, zábava ve vodě a skvělé občerstvení, které na děti čekalo v restauraci „Sportowa“. Po celém dni plném atrakcí se naši hosté vrátili domů.

Organizací výletu a dohledem na jeho průběh se na polské straně zabývaly Urszula Kamińczak-Podgórna, Wiesława Małachowska a Joanna Fiszler. Děkujeme starostovi a oddělení propagace městského úřadu za suvenýry, Andrzejowi Behanovi, který se ujal role průvodce po našem městě, pracovníkům knihovny a děkanovi naší novorudské farnosti za příjez a srdečné přijetí.

Doufáme, že to byl vydařený pobyt, který bude motivovat naše sousedy k návratu do Nové Rudy spolu se svými blízkými, což přispěje k integraci lidí z pohraničí.

**koordinátoři projektu
„Kulturní závrť“**

Čarodějnice s certifikátem ve škole!

Brr, pavouci, netopýři, krysy... nás provázely 29.04.2011 během dalšího projektového setkání ve škole v Broumově. Šedesát žáků naší školy spolu s 6 pedagogy vyrazilo do České republiky na „čarodějnice“.

Měli jsme být oblečeni za čarodějnice, ale ne všichni tak nakonec učinili.

Broumovští byli převlečeni všichni – dokonce i pedagogové. Na začátku byli všichni přiděleni do různých pětičlenných družstev a Češi nás doplnili. Dostali jsme pytlíky s občerstvením. Každé z družstev mělo svou barvu, což byl současně název skupiny. Měli jsme rovněž kapesníčky v barvě družstva: růžový, žlutý, fialový, zelený, modrý a oranžový. Každé družstvo dostalo mnoho úkolů. Za účast ve sportovních disciplínách jsme dostávali odměny, tedy sladkosti. Byly připraveny takové hry jako např. skákání v pytlích, běh ve velkých botách, létání na metle, házení na cíl a mnoho dalších. Po všech disciplínách jsme si mohli udělat malou přestávku na občerstvení. Po krátkém odpočinku jsme šli do budovy vyrábět klobouky. Jiné skupiny dělaly kočky, pavučiny s pavouky, pecky cukroví ve tvaru housenek, krys a jiných přišer a zdobily ho marcipánem, vznikly marionetky ve tvaru čarodějnic a obrovské čarodějnice vypadající jako naše Morany. Nakonec jsme se shromáždili u české školy u velkého táboráku, v němž jsme jednu takovou čarodějnici spálili, tak jak se v Polsku pálí Morana. Druhou čarodějnici dostala od Čechů paní ředitelka jako dárek a měla z ní velkou radost. Když čarodějnice shořela, šli jsme na náměstí za školu, kde nám české učitelky poděkovaly za naši návštěvu a předaly nám a našim učitelkám certifikáty ze sletu čarodějnic. Dostali jsme rovněž hrníčky se zobrazenými čarodějnicemi. Věci, které jsme ve skupinách vytvořili, jsme si mohli vzít domů na památku. Komické bylo, že ne vždy jsme rozuměli tomu, co nám Češi říkají, a tak jsme se různě dohadovali, abychom jim rozuměli. Ptali jsme se jich, zda umí anglicky, ale oni nám taky úplně nerozuměli, a tak jsme z toho měli všichni velkou srandu.

Bylo tam super a doufám, že za rok rovněž pojedu, protože to byl nádherný zážitek a příjemné setkání.

**Redaktor „Školáka“
Zuzanna Bendiul, třída 4.B**

A začalo se kreci...

Dne 22. března 2011 se skupina dětí z naší školy spolu s pedagogy zúčastnila slavnostního otevření 2. řady projektu česko-polské spolupráce naší školy se školou v Broumově.

Oslava a pozdější dílny se konaly v infocentru v Broumově. Ředitelka Masarykovy základní školy v Broumově Vlasta Šrottová přivítala všechny hosty. Představila české úkoly projektu na rok 2011, přičemž ředitelka základní školy č. 2 Urszula Kamińczak-Podgórna doplnila, jaké projektové činnosti budou realizovány na polské straně a předala logo projektu. Po krátkých vystoupeních v rodinné atmosféře pak společně obě ředitelky pozvaly děti a učitele k účasti v další části setkání.

Začala praktická část setkání – jazykové dílny, během nichž děti ze sprátených škol vytvářely česko-polské slovníčky.

Úlohy se zúčastnili žáci z 2., 3. a 4. tříd. Společně s českými kamarády byli rozděleni do čtyř skupin. Každé skupině byla přidělena jiná barva a téma připravovaného slovníku. Tímto způsobem každá skupina tvořila hesla v následujících kategoriích: škola, rodina, životní prostředí a cestování. Žákům byl rovněž přidělen polský a český pedagog. Úkolem učitelů bylo dohlížet na správnost vykonávaných

úloh. Jelikož to nebylo první setkání našich žáků v Broumově, tak se děti nestyděly a rády spolupracovaly.

Všechny úlohy aktivovaly celou skupinu. Při tvorbě tematických slovníků velmi pomohly profesionální polsko-české slovníky, které děti mohly používat například při popisu ilustrací. Každý obrázek totiž musel být podepsaný polským a českým názvem. Díky tomu žáci mohli porovnat formu zápisu a správnou výslovnost pro ně cizích slov. Překvapivé byly některé názvy, například polské nožičky jsou české

nůžky, přičemž naše nůžky zase česky znamenají nožičky. Žáci se rovněž zúčastnili her jako např. Labyrint, Pantomima, Kutálení míče nebo Skládání puzzle. Cílem všech těchto cvičení bylo obohacení slovní zásoby a rozšíření počtu hesel ve slovnících. Děti si velmi rychle pamatovaly a osvojovaly nové poznaná slova. Pracovali v příjemné, srdečné a přátelské atmosféře. Všechny děti měly dobrou náladu. O přestávce bylo pro děti připraveno pohoštění. Všem velmi chutnaly připravené chlebičky, sladkosti a nápoje.

Po skončení úkolů představila každá skupina výsledky své práce, přičemž ostatní žáci pozorně sledovali ukázky svých kamarádů. Všichni byli velmi spokojeni, což dokládá úsměv všech zúčastněných. Žáci obdarováni drobnými suvenýry budou s netrpělivostí čekat na další setkání s českými přáteli.

Anna Wiącek

Urszula Kamińczak-Podgórna

Procházka po Broumově

V rámci mikroprojektu „Kulturní závrať – Znovu spolu u jednoho stolu“ uspořádaného Základní školou č. 2 v Nové Rudě a Masarykovou základní školou v Broumově se z Fondu mikroprojektů Euroregionu Glacensis dne 19. května 2011 konalo další setkání dětí a mládeže z Polska a České republiky. Tentokrát se žáci druhých a třetích tříd spolu s pedagogy Joannou Fiszer, Danutou Sochou, Elżbietou Zielińskou a Monikou Chmiel zúčastnili výletu do Broumova. Akce byla organizována českou stranou.

Každý z účastníků přemýšlel, co si tentokrát pro nás naši čeští přátelé připraví. Každé setkání je jiné. Když jsme přijeli do Broumova, vystoupili jsme u školy a odtud jsme se vydali na broumovský městský úřad na setkání s panem starostou. Doprovázeli nás tlumočník Witold Gajda. Starosta Broumova nás informoval o svém městě a pozval nás na pohoštění. Potom jsme nádhernými a opravenými uličkami města došli do benediktinského kláštera. Po klášteře nás provedl průvodce, přičemž nejzajímavějším místem byla obrovská knihovna s 17.000

svazky, z nichž nejtěžší váží 20 kg. Po opuštění klášterních zdí jsme ulicemi města dorazili do starobylého dřevěného kostela, který byl postaven bez použití hřebíků. Kostel je obklopen hřbitovem, na němž se nachází spousta německých hrobů.

Po krátkém příběhu o historii tohoto

místa jsme českým autokarem odjeli do Otovic na výborný oběd. Po obědě a chvilce odpočinku nás čekala další atrakce – mini zoo.

Naše radost byla obrovská. Ve velkých otevřených prostorech se procházela různá exotická zvířata. Mohli jsme krmit lamy, velblouda, poníky, viděli jsme pštrosy a velmi originální králíky s krásným kožíškem.

Někteří z nás se pod dozorem učitelů krátce projeli na koni. S českými kamarády jsme opékali klobásy, hráli jsme si a zúčastnili jsme se veselých sportovních závodů.

I když někteří z nás už byli unaveni, byl to velmi vydařený den. Počasí nám přálo a dobrá nálada rovněž. Nepochybně každý z nás měl další příležitost poznat kulturu našich sousedů a navštívit Broumov a jeho okolí, což je z Nové Rudy blíž než do Kladska (Kłodzko).

Za týden české děti přijely k nám. Navštívily naše město, kde na ně čekaly ještě další atrakce, mimo jiné pobyt v bazéně v turistickém a sportovním centru ve Slupci.

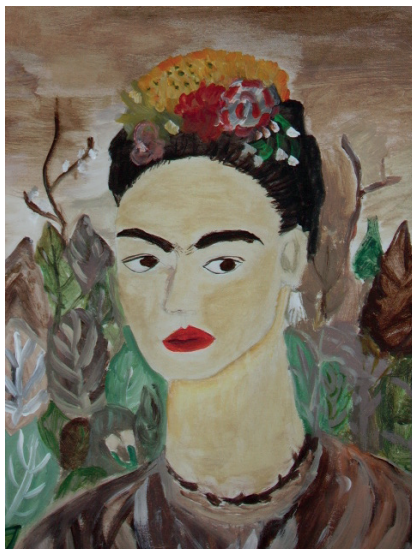
koordinátoři projektu
„Kulturní závrát“

Stroj času

V rámci mikroprojektu „Kulturní závrát“ realizovaného Základní školou č. 2 Janusze Korczaka v Nové Rudě a Masarykovou základní školou v Broumově, financovaného z Fondu mikroprojektů Euroregionu Glacensis, se dne 14.10.2011 konalo další setkání, uspořádané tentokrát na polské straně.

Byly to výtvarné dílny pod názvem „Stroj času“, během nichž měli účastníci příležitost přenést se v čase po stopách velkých malířů a jejich děl.

Setkání zahájila zástupkyně ředitelky Wiesława Małachowska přivítáním hostů z České republiky i žáků naší školy.

Organizátor a autor myšlenky pracovních dílen, Monika Stokłosa, přečetla vedoucí skupin z řad pedagogů a polské a české děti, které jim byly přiděleny. Po rozdělení barevných kapesníků pro každou skupinu se děti spolu s učiteli vydaly do tříd, kde na ně čekaly o den dříve připravené výtvarné materiály a příslušenství nezbytné pro provedení zadaných a naplánovaných malířských prací: informace o umělcích, reprodukce děl, malířské stojany, plátna, barvy, štetce, tužky, křídly, papír a rovněž připravené pohoštění.

Žáci, kteří se zúčastnili dílen, byli rozděleni do desetičlenných skupin, po pěti dětech z každé školy s dvěma pedagogy. Čtrnáct pedagogů bylo z polské školy a šest z české školy. V každé skupině měly vzniknout dva obrazy na plátnech jako výsledek společných činností všech dětí.

Žáci pod dohledem a s pomocí pedagogů a paní Moniky Stokłosa

pracovali přibližně 2,5 hodiny na kopii nebo obraze ve stylu jednoho z deseti dříve vybraných a přidělených autorů: Leonarda da Vinci, Salvadora Dali, Pabla Picassa, Gustava Klimta, Clauda Moneta, Alfonse Muchy, Fridy Kahlo, Stanisława Wyspiańskiego, Vincenta van Gogha, Paula Gauguina. Děti se s tvorbou umělce, s jehož dílem se měly měřit, seznamovaly ještě před dílnami: s charakteristickými vlastnostmi stylu, v němž tvořil, a s úryvky jeho biografie. Kromě toho už dříve měly příležitost namalovat obrázek na základě vybraného díla „svého“ autora.

Při realizaci úlohy setkání pak práce probíhala bez problémů a děti si při malbě počínaly šikovně.

Během pracovních dílen měli žáci příležitost seznámit se s technikou obrazu akrylovými barvami na plátně, která byla pro většinu z nich nová, mohli si vyměnit zkušenosti s českými kamarády, rozvíjet tvůrčí fantazii a popustit uzdu spontánnímu a tvůrčímu vyjádření.

Kromě toho se zde plně projevil mimoslovní a nadčasový jazyk umění a výsledkem bylo dvacet obrazů, které se setkaly s aplausem a obdivem. Po skončení prací všechny skupiny představily svá díla v tělocvičně, kde zástupkyně ředitelky a paní Monika Stokłosa setkání shrnuly a ukončily. Žáci neskrývali spokojenost z výsledků vlastní práce a práce svých kamarádů.

Dalším neplánovaným a milým akcentem se stal zájem a angažovanost pedagogů vedoucích dílny. V některých se probudilo dávno zapomenuté umělecké nadšení, jiní poprvé objevili radost z malování, čímž potvrdili universální vlastnosti umění: možnosti jeho vnímání, prožívání a vlastní tvorby.

Monika Stokłosa

Hraniční přechody

- stále aktuální téma pro Euroregion Glacensis

Již od vzniku Euroregionu Glacensis je jednou z jeho hlavních činností řešení propustnosti státní hranice. Přestože se Česká republika a Polsko stalo v roce 2007 součástí schengenského prostoru, je nutné i nadále řešit aktuální otázky propustnosti hranice. Z podmětu Euroregionu Glacensis bylo na toto téma v poslední době uskutečněno několik jednání.

Dne 30.6.2011 se uskutečnilo v Meziměstí jednání ohledně možnosti zlepšení propustnosti hraničních přechodů Meziměstí-Golińsk a Otovice-Tlumaczów. Za účasti zástupců samospráv města Meziměstí, obcí Otovice, Radków, Mieroszów, zástupců Královéhradeckého kraje, vojvodského úřadu z Vratislavi, Ředitelství silnic a dálnic a Euroregionu Glacensis. Jednání bylo vyvoláno v souvislosti s pořadatelským fotbalového mistrovství Evropy v roce 2012. Polská strana představila plánované investice na vybraných hraničních přechodech. Například v Golińsku bude vybudován samostatný nový „servisní“ pás pro případné odstavení vozidel. Plánované investice také umožní opětovné zavedení hraničních kontrol, například v době epidemie. Druhým tématem společného jednání bylo řešení možnosti změny tonáže. V současné době je na hraničních přechodech Meziměstí-Golińsk a Otovice - Tlumaczów z české strany omezen provoz motorových vozidel o celkové hmotnosti do 6 t. Naopak na polské straně jsou zpravidla místo značek omezující celkovou hmotnost značky max. povolené tonáže na jednu nápravu, což je velký rozdíl. Česká legislativa umožňuje vydávat výjimky pro potřeby místních autodopravců.

V Polsku jsou výjimky možné pouze pro jednorázový přejezd nadměrných nákladů. Rozdílná legislativa tak brání většímu rozvoji podnikatelských aktivit, na což dlouhodobě upozorňují představitelé hospodářské komory. O zvýšení tonáže na těchto přechodech bude možné jednat v návaznosti na případnou rekonstrukci komunikací na polské straně a po projednání s orgány ochrany přírody.

V oblasti Orlických hor se aktuálně připravuje investice v okolí přechodu Bartošovice v Orlických horách – Niemojów. Jedná se o rekonstrukci cca 200 m komunikace k hraničnímu přechodu. V tuto chvíli se řeší majetková směna a výkupy pozemků pro možné rozšíření komunikace o výhybny. Součástí plánů oprav je také rekonstrukce dvou mostů, z čehož jeden je hraniční. Aktuální stav podpěrných zdí mostu přes Divokou Orlici vyžaduje urychlenou rekonstrukci. Podle mezinárodní smlouvy o údržbě hraničních mostů je ve správě české strany, konkrétně Královéhradeckého kraje.

Na území Pardubického kraje se v tuto chvíli připravuje infrastruktura pro překračování hranice na přechodu Kamieńczyk - Mladkov. Při místním šetření dne 7.9.2011 byly

představeny technické plány z polské strany okresu Kladsko a z české strany Pardubického kraje, jako nositele projektu. Plánuje se vybudování asfaltové komunikace přes přechod a odstavné parkoviště na české straně. Investice nebudou mít vliv na změnu režimu na přechodu.

„Můžeme doufat, že postupná rekonstrukce dopravní infrastruktury na obou stranách česko-polské hranice do budoucna umožní její větší propustnost. V loňském roce jsme projížděli celou hranici s představiteli ministerstva dopravy, které je zodpovědné za aktualizaci česko-polské smlouvy o výstavbě a údržbě mostních objektů na česko-polské hranici. Představili jsme tak několik nových záměrů, které se budeme snažit postupně naplnit. V tuto chvíli jsou všechny záměry již projednány na vládní úrovni a zaznamenány v uvedeném dokumentu, čímž byl splněn první důležitý krok. Jedná se například o několik lávek přes Divokou Orlici nebo most v Neratově. Jsou to investice relativně malým rozsahem, ale z mého pohledu s o to větším efektem pro rozvoj turistiky“, dodal Jaroslav Štefěk sekretář Euroregionu Glacensis.

Sekretariát Euroregionu Glacensis

Spolupráce středních škol

při jazykovém vzdělávání žáků

Komplex škol č. 1 prof. Wilhelma Rotkiewicze v Dzierżoniowie realizuje spolu s partnerskou školou SOŠ a SOU v Lanškrouně v České republice mikroprojekt s názvem „Spolupráce středních škol při jazykovém vzdělávání žáků“. Mikroprojekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013.

V projektu se předpokládají vzájemná výuka jazyka partnera, výměnné praxe žáků, spolupráce učitelů, konference, semináře, zpracování didaktických materiálů a cesty na vysoké školy na polské a české straně. Realizace projektu je stanovena na 18 měsíců a bude ukončena v květnu 2012.

Do 22. října 2011 byly v rámci projektu zrealizovány následující činnosti:

- koordinační setkání v SOŠ a SOU Lanškroun 10. – 11. ledna 2011 a v 1. a 20. – 21. ledna 2011,
- seminář „Způsob výuky a komuni-

kace v cizích jazycích“ v SOŠ a SOU Lanškroun, 1. a 2. dubna 2011,

- výměnná praxe Komplex škol č. 1 Dzierżoniów – SOŠ a SOU Lanškroun, 9. – 13. května 2011,
 - koordinační setkání v SOŠ a SOU Lanškroun 10. – 11. června 2011 a v Komplexu škol č. 1 v Dzierżoniowie, 14. – 15. října 2011,
 - jednodenní návštěvy 45 žáků a 5 učitelů ze SOŠ a SOU Lanškroun v Dzierżoniowie, 18. října 2011, a z Komplexu škol č. 1 v Lanškrouně, 20. října 2011,
- Ve dnech 17. – 22. října 2011 vyko-

nala v rámci mikroprojektu mládež z Komplexu škol č. 1 v Dzierżoniowie pětidenní praxi ve škole v Lanškrouně. Žáci střední školy pobývali ve škole v Lanškrouně spolu s vychovatelem Mgr. Janem Zawadou. Kromě školní výuky měli příležitost prohlédnout si město, navštívit zajímavé muzeum a zúčastnit se sportovních soutěží. Ve stejnou dobu v Dzierżoniowie pobývala mládež ze školy v Lanškrouně pod vedením učitelky Terezy Mannové. Dívky měly mimo výuky polského jazyka příležitost zlepšit si své schopnosti v kadeřnictví paní J. Buczyńské, paní B. Stawowczyk a paní M. Zawady. Odpolední čas žákyně trávily ve společnosti vrstevníků z Komplexu škol č. 1 v Dzierżoniowie.

Každoroční setkání polských hraničních regionů

Dne 30. září 2011 se v Ziemeńcu konala Konference „ESÚS – Nová perspektiva spolupráce“, která zakončila XIX. Fórum polských hraničních regionů trvající od 28. září 2011. Hostitelem setkání byl poprvé Euroregion Glacensis. Iniciativa byla dofinancována z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis v rámci projektu „ESÚS – Nová perspektiva spolupráce“. Fórum se vrátilo k dřívější formuli pracovního setkání z důvodu nízké účasti poprvé za poslední léta zástupce vládní správy. Na samotné konferenci, tvořící mimo jiné shrnutí dvoudenní diskuse, byli našimi hosty vedoucí pobočky zahraniční spolupráce Úřadu dolnoslezského vojvodského úřadu Celestyna Górczyńska-Owsianko a zástupce oddělení spolupráce a mezinárodních projektů Maršálkov-

ského úřadu Dolnoslezského vojvodství Paweł Kurant. Statutární orgány našich českých partnerů Euroregionu Glacensis reprezentovali předseda české rady euroregionu Miroslav Kocián, místopředseda Miroslav Vlasák a sekretář euroregionu Jaroslav Štefek. Konference se aktivně zúčastnili zástupci samosprávních orgánů, členů Euroregionu Glacensis. Dvoudenní jednání zástupců 11 z 15 euroregionů v Polsku se soustředilo na výměnu zkušeností v oblasti tematiky Evropského sdružení pro územní spolupráci a běžných problémů vyskytujících se na jednotlivých hranicích ve vztahu k nové rozpočtové perspektivě Evropské unie. Účastníkům byly rovněž během „study tour“ představeny výsledky přeshraniční spolupráce v oblasti euroregionu.

Evropské sdružení pro územní spolupráci je novým právním nástrojem zavedeným unijním právem, který umožňuje veřejným subjektům z různých členských zemí vytvořit formální

skupiny spolupráce. Evropské sdružení pro územní spolupráci umožňuje spolupráci veřejných institucí různého stupně (celostátního, regionálního, místního) a je zakládáno na územích různého měřítka (počínaje od „soudržnosti“ po celé regiony). Právním podkladem je Nařízení (ES) č. 1082/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 5. července 2006 o Evropském sdružení pro územní spolupráci, které bylo implementováno do národního zákonodárství členských zemí. Protože na území Polské republiky nevzniklo ještě žádné sdružení, probíhala diskuse o zkušenostech stávajících jednadvaceti Evropských sdružení pro územní spolupráci působících na území Evropy. Nejaktivnější členskou zemí je Francie, jejíž zástupci se zúčastňují osmi projekty. V naší části Evropy je velmi aktivní Maďarsko, které se účastní až šesti projektů. V červenci 2011 jsme se setkali s precedensem – účastí Srbska, jako první nečlenské země EU v projektu Evropské sdružení pro územní spo-

lupráci „Banát Triplex Confinium“. K usnadnění účasti tzv. třetích zemí v ESÚS napomáhají současné změny v Nařízení (ES) č. 1082/2006, které jsou realizovány Evropskou komisí. Měli jsme příležitost v rámci realizovaného projektu a studijních akcí navštívit tři projekty ESÚS a poznat další dva během konferencí nebo pracovních dílen, a rovněž zanalyzovat na základě materiálů získaných od výboru regionů dalších jedenáct projektů Evropského sdružení pro územní spolupráci. „Perlamí“ v tomto směru jsou „Cerdanya Cross-Border Hospital“, kde mimo jiné za účasti vládních orgánů Španělska a Francie vznikne přeshraniční nemocnice s přizpůsobením investice právnímu prostředí, a rovněž „Grande Région“, který je jako jediný už v této rozpočtové perspektivě EU, díky uplatnění zásady subsidiarity a dobré vůle členských zemí Lucemburska, Německa, Belgie a Francie a Evropské komise, řídící institucí pro program přeshraniční spolupráce. Konkretizovaná účelovost

obou sdružení rozhoduje o jejich odlišném charakteru. Rozhodující většina analyzovaných Evropských sdružení pro územní spolupráci se však neodchyluje od současného tvaru nebo forem činnosti stávajících euroregionů. Potenciál „polských“ euroregionů je ve většině případů z organizačního hlediska a z hlediska aktivity nebo vypracovaných forem spolupráce několikrát vyšší. Hovoří pro to dlouholeté zkušenosti v přeshraniční spolupráci, znalost právního, hospodářského nebo společenského prostředí našich euroregionálních partnerů. Evropské sdružení pro územní spolupráci je subjektem, do něhož by se měly přirozeně transformovat euroregiony a který umožňuje získat právní subjektivitu, kterou v tomto okamžiku mají výhradně sdružení reprezentující národní části samostatně. Společné sídlo, společný rozpočet, společný personál – to jsou faktory, které umožňují, při důvěře partnerů vzniklé v posledních letech, povýšit přeshraniční spolupráci na

mnohem vyšší úroveň. Proč tedy k tomuto procesu nedochází? Možná o tom rozhoduje právě otázka hledání zmiňované účelovosti. Během konference, po prezentaci zaslané poslankyní Evropského parlamentu Lidií Geringer de Oedenberg, která se týkala práce v Evropském parlamentu, byla příležitost představit tuto problematiku rovněž ve vztahu k nejpokročilejšímu projektu v Polsku za účasti samospráv slezského a opolského vojvodství – Evropského sdružení pro územní spolupráci „Tritia“.

V rámci konference jsme projednávali rovněž spolupráci na evropských hranicích. Pan Czesław Fiedorowicz představil problematiku týkající se současné situace Asociace evropských hraničních regionů, který sdružuje členy je šest „polských“ euroregionů. Jejich cílem je mimo jiné obrana zájmů hraničních a přeshraničních regionů při kontaktech s institucemi Evropské unie a národními vládami. Zástupce Euroregionu Těšínské

Slezsko Bogdan Kasperek představil myšlenku EUROINSTITUTU PL-CZ-SK jako možného evropského seskupení územní spolupráce. Bylo představeno fungování euroinstitutu na základě už stávajícího euroinstitutu ve francouzsko-německém pohraničí v Khelu a činnosti, které byly učiněny za účelem vytvoření mezinárodního poradenského a školicího střediska v Euroregionu Těšínské Slezsko. Paní Małgorzata Samusjew z Euro-

pokročil v činnostech směřujících k vytvoření ESÚS.

Pan Czesław Fiedorowicz informoval shromážděné o dalším připravovaném Evropském sdružení pro územní spolupráci za účasti polských vojvodství západopomořského, lubušského, dolnoslezského a velkopolského. Jedná se o středoevropský dopravní koridor. Tento úkol koordinuje západopomořské vojvodství. Jedná se o nápad na

voval rámcové podmínky polského, německého a unijního zákonodárství ve vztahu k vytvoření ESÚS v Euroregionu Spréva – Nisa – Bóbr.

Záměr vytvořit Evropské seskupení pro územní spolupráci zaměřené na rozvoj turistického ruchu uvedli ve Štrasburku partneři Euroregionu Nisa. Euroregion Glacensis připravil analýzu transformace nebo vytvoření účelového Evropského sdružení pro územní spolupráci. Jak je vidět, práce týkající se ustanovení ESÚS v Polsku jsou velmi intenzivní a mají rozmanitý charakter.

Nejdůležitější závěry XIX. Fóra polských hraničních regionů se soustředily na přijetí Zielenieckiego prohlášení, v němž bylo rozhodnuto vytvořit svaz sdružení, který bude federací euroregionů, jehož cílem bude zmocnění dosavadní činnosti Fóra a získání právní subjektivity, aby přeshraniční problematika získala silnou pozici

v politice naší země. Postuláty účastníků Fóra, které budou adresovány ministru regionálního rozvoje Polské republiky, se týkají: zavedení záloh pro příjemce v budoucím programovém období, rozdělení třístranných programů přeshraniční spolupráce v rámci Evropského sousedského a partnerského instrumentu (Litva – Polsko – Rusko a Polsko – Bělorusko – Ukrajina), žádosti o plnou účast euroregionů na všech činnostech souvisejících s formulováním nových operačních programů na nové období podpory, odstartování Fondu mikroprojektů v dalším programu Evropské územní spolupráce Litva – Polsko, a žádosti o harmonizaci právního prostředí mezi Evropskou územní spoluprací a Evropským sousedským a partnerským instrumentem. Příští rok bude hostitelem XX. Fóra Karpaty euroregion.

regionu Baltské moře představila očekávání novelizace právních aktů týkajících se třetích zemí s ohledem na specifiku Euroregionu Baltské moře, jehož rysem je různorodost regionů, které ho tvoří.

Pan Antoni Nowak z Euroregionu „Tatry“ představil dosavadní zkušenosti Euroregionu „Tatry“ při vytváření Evropského sdružení pro územní spolupráci. Během Přeshraničního kongresu v Zakopaném v roce 2011 přijali zástupci polské a slovenské části euroregionu prohlášení jejich úsilí o vytvoření Evropského sdružení pro územní spolupráci. V této záležitosti byly už analyzovány výhody a rizika vyplývající z vytvoření Evropského sdružení pro územní spolupráci, analýza kompetencí a zkušeností partnerů a analýza národního právního prostředí. Euroregion „Tatry“ je subjektem přeshraniční spolupráce, který nejvíce

vytvoření přísně účelového Evropského sdružení pro územní spolupráci. Zástupce Dolnoslezského vojvodství Paweł Kurant ve své prezentaci upozornil na to, že rozvoj ESÚS v Polsku závisí zejména na množství prostředků, které budou určeny na politiku integrity v letech 2014 – 2020, a rovněž na vydání příslušných právních předpisů, které budou upravovat tematiku Evropského sdružení pro územní spolupráci. Ve své prezentaci představil rovněž činnosti provedené za účelem vytvoření ESÚS na dolnoslezském pohraničí za účasti Euroregionu Glacensis a Euroregionu Nisa. Pani Bożena Buchowicz hovořila na téma, v jaké fázi se v současnosti v Euroregionu Spréva – Nisa – Bóbr nacházejí činnosti týkající se ESÚS. Byl jmenován team skládající se ze zástupců německé a polské části za účasti právníků a pomoci profesora z university Viadrina, který přípra-

Stronie Śląskie

fot. P. Gancarz

Cílem Uměleckých dílen pod Králickým Sněžníkem zrealizovaných v prostoru Slezských Strání a Starého Města bylo přiblížit oběma národům uměleckou tvorbu vznikající na obou stranách hranice a prokázat, že bez ohledu na jazykové bariéry a odlišnou tradici lze prostřednictvím umění vytvořit společné dílo. Divadlo a umění po dlouhá léta tvoří most spojující kulturu mnoha národů. Díky uměleckému odkazu lze jazykové bariéry snadněji překonávat. Česko-polské pohraničí nebude schopno dalšího rozvoje na partnerských zásadách bez vzájemného pochopení tradic a kultury. V rámci projektu byl zorganizován cyklus pracovních dílen a kulturních akcí, během nichž byl představen jak na polské tak i na české straně divadelní a umělecký potenciál s charakteristickým místním folklórem. V nově vzniklém Centru vzdělávání, turistiky a kultury se konaly česko-polské dílny pantomimy

a hudební akce „Hudba v česko-polském pohraničí“. Dílny pantomimy měly integrační charakter, protože se jich zúčastnily mimo jiné i osoby psychicky nemocné, které představily své tvůrčí možnosti, uměleckou aktivitu a svérázný upřímný optimismus. Hudební dílny trvaly po dobu pěti dní, přičemž se jejich účastníci učili hrát a zpívat díla sousedů z České republiky. Současně ve Starém Městě se konaly hudební dílny, během nichž se zase účastníci učili díla polských autorů. Dílny byly zakončeny ukázkami prací všech účastníků Divadelních a hudebních dní Slezských Strání spojených s Mezinárodním jarmarkem lidových tvůrců a uměleckých řemesel. V červenci se konaly dílny zaměřené na kresbu s využitím pravé mozkové hemisféry. Jedná se o velmi efektivní techniku, která umožňuje lépe poznat vlastní tvůrčí možnosti a rozvíjet potenciál jak v profesní oblasti, tak i v oblasti vzdělávání. Kurz byl určen pro všechny občany od 10 do 100 let.

Zábavy bylo do sytosti a vyhotovené práce si bylo možné prohlédnout 30. července na akci Voda a oheň u vodní nádrže ve Staré Moravě, během níž se konala řada soutěží, her a tematických vystoupení, mimo jiné „Plavání na čemkoliv“.

V srpnu byly uspořádány fotografické dílny aranžované fotografie. Jednalo se o samostatnou tvorbu fotografického aranžovaného snímku s pomocí charakterizace v souvislosti s naplánovaným tématem vytvářeného obrazu pod názvem „Obklopení jeskyní“. Účastníci pracovních dílen navrhovali vlastní obrazy a následně je realizovali. Ukázka vytvořených prací se konala 20. srpna během akce „Léto jeskynních lidí“. Svou účastí na uměleckých akcích uspořádaných v rámci projektu Uměleckých dílen pod Králickým Sněžníkem budou Poláci a Češi schopni ještě více utužit přátelské vztahy, které se stanou trvalou platformou pro budoucí činnost.

Natalia Gancarz

Stezkami Barunky a Polanického Medvěda a turistickými trasami Barda

„Stezkami Barunky a Polanického Medvěda a turistickými trasami Barda – Společné aktivity pro naše turisty“ je název projektu realizovaného společně obcemi Barda, Polanica Zdrój a Česká Skalice (ČR).

Hlavním cílem projektu byla výměna turistů, tedy pobídnutí osob navštěvujících jednotlivé města k prohlídce všech měst partnerů. K dosažení cíle má pomoci společná propagační akce: turisté, kteří navštíví všechna tři města a jako potvrzení této skutečnosti získají na speciálně připravených kuponech, dostupných v informačních turistických místech, razítka z každého města, obdrží sady propagačních předmětů a zúčastní se

losování o hlavní ceny – 10 sad holí pro nordic walking. Osoby, které se přihlásí v turistickém informačním místě za účelem orazítkování kupónu, obdrží drobné propagační předměty. Akce trvá do vyčerpání cen, ale minimálně do 23. června 2012, tedy do Dní města Barda, během kterých bude probíhat losování.

V rámci projektu:

Jsou připraveny letáky informující o městech partnerů s kupóny na razítka, je připraveno razítko a suvenýry (propisovačky, hrníčky, čepice se štítkem, papírové tašky, hole pro nordic walking) a zkušební šarže „Cisterciáckého perníku“ – suvenýrů z Barda – určené

pro turisty sbírající razítka. Byl vydán prospekt s turistickými trasami Barda, pohlednice a plakát propagující Barda a akci sbírání razítek.

Byly označeny turistické atrakce Barda značkami typu E-22 při státní silnici číslo 8 a byly obnoveny uvítací tabule – tento úkol má mimořádný význam, protože využívá obrovské možnosti propagace atrakcí a památek města Barda mezi početnými účastníky mezinárodní tranzitní dopravy směřujícími do Kladské kotliny, kdy značky jakož i uvítací tabule budou pozváním k návštěvě města.

V Bardu byla zorganizována třídní stáž pro pracovníky informačních

turistických míst z Polanice a České Skalice, kteří tímto způsobem budou moci lépe informovat o turistické a kulturní nabídce města. Pracovníci turistických informačních míst se zúčastnili stáží zorganizovaných postupně každým z partnerů. Měli příležitost podrobně se seznámit s prací partnerů a vyměnit si své zkušenosti.

Informace o projektu byly uvedeny na straně www.bardo.pl a v tisku.

V rámci projektu se Bardó představilo jako město „na stezkách“. Město je položeno na místě, kde se řeka Kladská Nisa probíjí přes Bardské hory a kde se protínají početné historické, komunikační a kulturní stezky. Vede tudy mimo jiné cisterciácká stezka, jedna z větví jantarové stezky, napoleonská stezka, stezka mariánských sanktuárií, stezka sakrálního barokního umění Michaela Willmana a turistické stezky Bardských hor, pro pěší, cyklisty a MTB nebo kajaková stezka Kladské Nisy. V městě se nalézají dvě městské turistické trasy Citywalk, na nichž se nejzajímavější atrakce a památky města. Trasa „Kalvárie“ vede na vrchol Bardské hory – Kalvárii (po cestě můžeme obdivovat krásnou panoramu města ze skalního srázu), zatímco trasa „Růžencová hora“ vede podél lipové aleje, kde se nachází 14 růžencových kapliček unikátní architektury.

Díky realizovaným turistickým a propagačním projektům se Bardó stává důležitým střediskem aktivní turistiky především pro obyvatele Dolního Slezska, Opolska, Velkopolska, jakož i česko-polského pohraničí. Z roku na rok se zde objevuje stále více turistů, a to i z České republiky. Skutečným hitem je Bardský průlom na vodní stezce Kladské Nisy, který je ideálním místem pro vodáky na kajacích a člunech.

Šťastný předškolák

znamená zdravý předškolák

- zpívám si, učím se a bavím se

Realizace projektu „Šťastný předškolák znamená zdravý předškolák – zpívám si, učím se a bavím se“ probíhala od 1. října 2010 do 31. července 2011.

V rámci projektu bylo zorganizováno mnoho atraktivních setkání a akcí společně s mateřskou školou ve Starém Městě. Projekt rozvíjel spolupráci mezi obcemi Slezské Stráně (Stronie Śląskie) a Staré Město, zejména mezi městskou mateřskou školou Jana Pavla II. ve Slezských Stráních a mateřskou školou ve Starém Městě. Projekt byl realizován ve čtyřech oblastech:

ČESKO-POLSKÉ SOUTĚŽE

1. Výtvarná soutěž „Mateřská škola mých přátel ze zahraničí“ – 22. listopad 2010

České a polské děti výtvarnou formou představily, jak vidí svými očima mateřskou školu kamaráda ze zahraničí. Jednalo se o barevné fantazijní práce. Soutěž byla ukončena dne 26. listopadu 2010 a děti dostaly suvenýry a sladké pohoštění.

2. Kulinářská soutěž o nejlepší a nejchutnější salát „Zdravé jaro v našich bříškách“.

Cílem soutěže byla propagace zdravého životního stylu. Saláty připravované dětmi spolu s vychovateli byly velmi barevné, chutné a především zdravé. Děti je s chutí pořádaly. Byl zorganizován zdravý piknik plný vitamínů, kde děti dostaly pohoštění a suvenýry.

KULTURNÍ AKCE

březen 2011 – konala se první fáze

Česko-polského festivalu písní pro mateřské školy, která spočívala ve výběru zástupce z dané skupiny předškoláků do další fáze

duben 2011 – konala se druhá fáze Česko-polského festivalu písní pro mateřské školy. Proběhlo interní vyřazování v rámci mateřské školy, které spočívalo ve výběru zástupců mateřské školy do hlavní části festivalu

květen 2011 – konala se Česko-polská olympiáda předškoláků. Bylo zakoupeno sportovní vybavení pro sportovní olympijské soutěže. Děti bojovaly fantasticky a v duchu fair-play. Všechny děti svou účast v dané konkurenci úspěšně ukončily. Družstva obdržela krásné diplomy, suvenýry a bavila se při pohoštění

17. června 2011 se konalo finále Česko-polského festivalu písní pro

mateřské školy propagujících zdraví. Děti se skvěle pohybovaly na scéně, nebály se mikrofonů ani mikroportů speciálně zakoupených na festival, protože se s nimi předem seznámily. Krásně zpívaly a na jevišti se cítily jako doma. Hostitelé akce, tedy děti ze Slezských Strání a Starého Města, představily svůj taneční talent, za který obdržely krásné suvenýry. Každý malý interpret a umělec obdržel velkou plyšovou odměnu, na kterou byl pyšný a která mu udělala velkou radost. Kromě toho bylo pro všechny děti připraveno občerstvení ve formě ovoce, džusů a sladkostí.

JAZYKOVÉ KURZY

30. listopad 2010 – konal se první jazykový kurz pro děti z mateřské školy ve Slezských Stráních. Pro každou věkovou skupinu byla vyhrazena půlhodina. Děti se naučily názvosloví z oblasti „naše hračky“. Během jazykových dílen byla použita zakoupená tabule a magnetofon

únor 2011 – konal se druhý kurz českého jazyka pro všechny děti z mateřské školy. Seznámily se se slovy z oblasti „má rodina a já“. Opět bylo využito zakoupené vybavení

květen 2011 – konal se třetí a poslední kurz českého jazyka pro všechny děti v šesti skupinách. Děti se seznámily s názvoslovím z oblasti „čím pojedeme na prázdniny“

Shrnutí jazykových znalostí v rozsahu probíraného názvosloví dopadlo velmi dobře. Děti při setkáních s kamarády ze Starého Města odvážněji navazovaly kontakty a využívaly základy svých jazykových znalostí.

Pro jazykové kurzy bylo použito zakoupené vybavení, tedy tabule a magnetofon, který bude rovněž využíván po zakončení realizace projektu během setkání s českým partnerem a na akcích a dílnách organizovaných mateřskou školou s účastí českého partnera.

Každé setkání je dokumentováno fotografiemi zhotovenými fotoaparátem zakoupeným v rámci realizace projektu.

Výstava fotografií v Městském úřadu ve Slezských Stráních shrnující realizaci projektu byla skvělým dokumentem z realizace společných činností s českými partnery.

Všichni účastníci organizovaných akcí obdrželi trička propagující projekt a jeho sponzory.

Vítězové, účastníci soutěží, olympiády a festivalu obdrželi krásné vzpomínkové suvenýry a odměny. Účast obyvatel pohraničí a hostů festivalu se postarala o společenskou integraci dětí a dospělých. Během akcí proběhla propagace Euroregionu Glacensis.

V průběhu projektu se konala setkání s českým partnerem:

- výtvarná soutěž „Mateřská škola mých přátel ze zahraničí“,
- kulinářská soutěž „Zdravé jaro v našich bříškách“,
- sportovní česko-polská olympiáda předškoláků,

• finále Česko-polského festivalu písní pro mateřské školy propagujících zdraví. Průběžná spolupráce probíhala telefonicky, prostřednictvím internetu a osobních kontaktů (služebních cest).

Zásadní cíle projektu, tedy integrace předškolních dětí z České republiky a Polska, navázání přátelských kontaktů

mezi dětmi a rodiči, seznámení se s kulturou česko-polského pohraničí, propagace česko-polského pohraničí, rozvíjení hudebních a výtvarných talentů, příprava dětí pro aktivní účast na kulturních akcích a navázání profesních kontaktů mezi pracovníky mateřské školy, byly dosaženy.

Integrace proběhla v mnoha rovinách: vzdělání, společné zábavy, sportovního soutěžení nebo výměny zkušeností. Byly navázány přátelské kontakty, což značně ovlivnilo přeshraniční spolupráci. Všechny naplánované činnosti byly úspěšně zrealizovány.

koordinátor projektu

Elżbieta Janota

ředitelka městské mateřské školy
Jana Pavla II. ve Slezských Stráních

II. Příhraniční setkání generací 2011

Obec Mezilesí (Międzyzłesie) v období od dubna 2011 do září 2011 zorganizovala mikro-projekt č. PL.3.22/3.3.02/10.02142 s názvem „II. Příhraniční setkání generací 2011“. V rámci projektu se konaly tyto akce:

1. Lehkoatletický trojboj přátelství pohraničí organizovaný pod názvem „Přátelství sportovně, zábavně a zdravě“ se konal dne 07.06.2011 na hřišti v Mezilesí. V rámci projektu byly zorganizovány sportovní soutěže, tj. hod medicinalem ve dvou kategoriích: dívky a chlapci, běh na 60 m, 600 m, 1000 m ve dvou kategoriích: dívky a chlapci, turnaj v odbíjené ve dvou kategoriích: dívky a chlapci, kterých se zúčastnili žáci základních škol a gymnázií z obou stran hranice. Po zakončení soutěží byly vítězům předány odměny, suvenýry a dárkové předměty.

2. Kulturně sportovní blok v rámci Dní Mezilesí včetně grilování pod Trojmořským vrchem se konal ve

dnech 10. - 12.06. 2011 na tábořišti, ve veřejné knihovně a v komplexu škol v Mezilesí. V rámci projektu byla ve veřejné knihovně v Mezilesí vytvořena regionální síň se stálou expozicí tvořenou archivními materiály věnovanou historii českých území sousedních s Mezilesím a expozicí cyklistické časovky UPHILL CUP 2011 na trase Mezilesí – Jodłów. V rámci kulturně sportovního bloku bylo na tábořišti zorganizováno česko-polské grilování pod Trojmořským vrchem s účastí kolektivů z pohraničních obcí z Lichkova, Králíků, Bartošovic, dále soutěže ve střelbě na terč, v zatloukání hřebíků, rybářské soutěže, turnaj v odbíjené a vystoupení školní mládeže a předškoláků, vystoupení orchestru OSP a lidových souborů, souboru FANATIC a rovněž horalská zábava.

3. Setkání tradic pohraničních vesnic – česko-polské obecní dožínky se konaly dne 28.08.2011 na tábořišti v Mezilesí. Dožínky za účasti českých a polských obyvatel se velmi vydařily. Během dožínky česko-polského společenství se konala soutěž o nejkrásnější dožínkový

věneček a vystoupení lidových souborů, tj. Róza, Długopole a Oset.

4. Dne 03.09.2011 se Goworowě konala sportovní hasičská soutěž sborů dobrovolných hasičů z Mezilesí, Lichkova a Prostřední Lípky. Vítězná devítiletá česko-polská družstva obdržela odměny a suvenýry. Celkem se projektu zúčastnilo přibližně 1,5 tisíce osob, z toho 250 z České republiky. Propagace projektu proběhla na diodové obrazovce zakoupené v rámci projektu, na plakátech a v propagačních člancích. Všechny odměny, suvenýry, dárkové předměty a propagační materiály byly označeny znakem EU, logem projektu a Euroregionu Glacensis.

Dne 17.06.2011 česká strana zorganizovala v Králíkách rodinné sportovní soutěže, tj. lukostřelbu, zatloukání hřebíků, razítkování, hod klád a řezání klád pilou na čas ve dvojicích. Soutěží se zúčastnili soutěžící z Polska a České republiky. Pro vítěze rodinných soutěží zajistil zástupce polské strany suvenýry a dárkové předměty.

Tu i tam přátele mám

Czerwiec 2011r., Kredowanie w Kopidlnie, autor: Joanna Michalska

Wrzesień 2011, Spacer w Świdnicy

Od června 2011 se skupina žáků a učitelů z partnerských základních škol z obcí Witoszów Dolny a Kopidlno účastní nového a zajímavého experimentu v rámci projektu pod názvem „Tu i tam přátele mám“. Česko-polský projekt realizují partneři Městský úřad Świdnice (Świdnica) a Obecní úřad v Kopidlně prostřednictvím výše uvedených škol. Mezisousedské činnosti probíhají v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013, Prioritní osa 3. – Podpora spolupráce místního společenství, Oblast podpory 3.3 – Fond mikroprojektů. Projekt získal dofinancování ve výši 22.618,91 eur z Evropského fondu regionálního rozvoje, když celková hodnota projektu činí 26.610,49 eur.

Hlavním cílem projektu je vzájemné poznání, navázání kontaktů, přátelství, a integrace žáků a učitelů z partnerských škol. Zásadním zaměřením předsevzatých činností je

rovněž poznání kultury a výuka jazyka vrstevníků bydlících za hranicí. Za tímto účelem se konaly už dvě, pro nejmladší účastníky nezapomenutelné, studijní návštěvy: v červnu byli polští žáci hosty v českém městečku Kopidlně, zatímco v září skupina Čechů navštívila Świdnici a její okolí. Ukončení projektu „Tu i tam přátele mám“ je plánováno na březen 2012. Pro účastníky jsou naplánována ještě dvě setkání – prosincové v Polsku a březnové v České republice.

Dva třídní integrací programy a výlety vykonané v rámci výměny byly plny dojmů a atrakcí. Program setkání byl velmi pestrý a zajímavý. Konaly se tematické dílny jazyková, výtvarná, keramická a divadelní, které motivovaly účastníky ke spontánní činnosti. Děti představily hostům své školy, sportovní objekty, krásu svých měst a jejich okolí. Konaly se výlety do nejpěknějších turistických atrakcí regionu. Na české straně děti navštívily Prachovské skály a městečko Jičín, které děti velmi

dobře znají z pohádky o loupežníku Rumcajsovi. V Polsku děti ukázaly svým hostům město Świdnica, Kostel Míru, katedrálu, skleník s palmami a zámek Książ.

Účastníci výletu shlédli divadelní představení související s příhodami pohádkového loupežníka Rumcajse, která pro sebe navzájem připravili, včetně scény a režie. Děti měly příležitost zúčastnit se sportovních, výtvarných a fotografických soutěží nebo diskotéky.

Během setkání panovala přátelská atmosféra a jeho účastníci spontánně překonali jazykovou bariéru. Žáci se zájmem poznávali zvyky, kulturu a jazyk svých zahraničních přátel. Účast v projektu je obohatila nejen praktickými vědomostmi z oblasti tradice, kultury a jazyka svého souseda, ale přinesla jim rovněž nezapomenutelné zážitky. Věříme, že další setkání prohloubí přátelské vztahy a otevrou před mladými přáteli z česko-polského pohraničí nové perspektivy.

LEWIŃSKIE MICHAŁKI

- ČESKO-POLSKÉ KULTURNÍ SETKÁNÍ

Dne 24. září se poctnácté (po osmileté přestávce) díky radě obecního úřadu Kladského Levína (Lewin Kłodzki) podařilo obnovit akci, která tvořila nedílnou součást propagace obce v minulosti a tvoří i dnes. Akce se konala poslední zářijovou sobotu za slunečného počasí v krásné scénérii koupaliště a campingu.

Tento projekt byl spolufinancován z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis „Překračujeme hranice“.

Projekt se týkal zorganizování jednodenní kulturní a rekreační akce v Kladském Levíně, již se zúčastní zástupci českých obcí, které jsou členy Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory. Svazek vznikl v roce 1992 a sdružuje 25 horských a podhorských obcí. S ohledem na svou polohu při státní hranici se svazek snaží aktivně rozvíjet spolupráci s polskými obcemi především v oblasti turistického ruchu a turistiky. Společné setkání na akci „Lewińskie Michałki“ bylo příležitostí ke vzájemnému poznávání se a hledání partnerů pro společné záměry. V průběhu setkání byly propagovány regionální produkty z Orlických hor – Originální produkt, tj. Chlenské uzeniny, výrobky z ruční paličkované

krajky, rokytnické pečivo, dřevěné hračky apod.

Kromě regionálních produktů z Orlických hor byly prezentovány naše regionální produkty, tj. bižuterie, zákusky, výrobky z aronie, sýry, svíčky, perník nebo med.

Jedna z občerek naší obce, paní Maja Bednarek, vedla dílny ručního papíru, o které byl velký zájem mezi mladými i staršími účastníky akce.

Sudetský průvodce, pan Stanisław Walicki, byl komisařem 1. Mezinárodního malířského plenéru, v jehož průběhu 11 účastníků z Polska, České republiky a Ukrajiny vytvořilo pěkné práce, které se stanou základem nové galerie už zanedlouho dostupné pro veřejnost.

V průběhu akce vystoupily polské a české soubory, z české strany dechová kapela Valánečka z Valu u Dobrušky, z polské strany

• děti ze souboru ze základní a mateřské školy v Kladském Levíně, předškoláci a žáci gymnázia,

• šestičlenný soubor FOXY LADY, který tvoří Tomasz Witkowski, Edyta Majcher, Michał Sikora (to jsou občané obce) a Konrad Oczkowski, Benjamin Stawnicki a sólista Marcin Zawadzki (občané Kudowy) – soubor to během hodinového koncertu pořádně „rozjel“, a tak vyhověl mladší část publika.
• soubor DUO FLESZ ve složení Jan Adamiak a Krzysztof Halat odehrál skladby patřící k polské klasice, čímž potěšil hlavně náročné starší publikum.

Družstvo sboru dobrovolných hasičů v Kladském Levíně předvedlo svou zručnost, která může během akce zachránit lidský život. V roce 2012 se na akci Lewińskie Michałki setkáme popatnácté. Doufáme, že se akce zase vydaří. Tak tedy nashledanou!

Jménem organizačního výboru:

Ewelina Wojtasik
Krzysztof Pustuła
Lucyna Grzelczyk
Justyna Szełęga
Joanna Bednarek
Artur Gajewski
Halina Tyrawa

Spolupráce Pieszyc a Nové Paky

Projekt s názvem „Platforma rozvoje turistického ruchu“ č. PL.3.22/3.3.02/11.02368 spolufinancovaný z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje a z prostředků státního rozpočtu 9,63 % v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013“.

Celkové náklady: 36 648,39 EUR

Dofinancování z EFRR: 26 470,59 EUR

Dofinancování ze státního rozpočtu: 3 529,41 EUR

Projekt je založen na široké propagaci turistických a kulturních atrakcí Pieszyc a Nové Paky. Za účelem posílení propagace plánují obce přípravu řady produktů týkajících obou měst. Propagační nástroje budou využívány jak při organizaci konferencí tak i při přípravě společného veletržního stánku. Plánujeme společnou účast na mezinárodním turistickém veletrhu ve Vratislavi a v Brně. Provedení průzkum jednoznačně prokázal, že turistické veletrhy ve Vratislavi a v Brně jsou nejlépe hodnocenými renomovanými turistickými akcemi v našich zemích. Adresáty výše uvedených výstav je více než 40 000 účastníků, jimž je určena naše turistická nabídka.

Obce realizující projekt mají hodně turistických a geologicko-přírodních atrakcí (mimo jiné Český ráj, Soví hory), které jsou slabě propagovány. Partneři jsou různí, ale cíl mají společ-

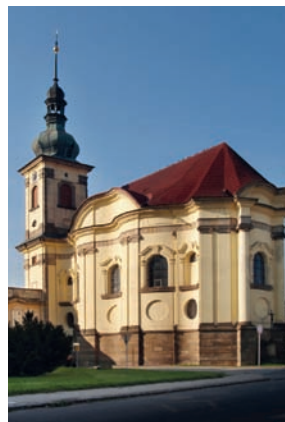
ný: rozšíření propagačních činností a turistické nabídky a posílení integrace mezi městy. Projekt vyplývá z potřeby spolupráce, poznávání jazyka, kultury, tradic, zvyků a přírodních atrakcí, je výsledkem názorů a diskuse partnerů.

Konkurenční turistická nabídka pohraničí při informační podpoře týkající se turistiky bude mít pozitivní vliv na dynamiku společenského a hospodářského rozvoje Dolního Slezska a Královéhradeckého kraje. Podpora přinese znásobení přeshraničního turistického ruchu. Stejně tak bude stimulován rozvoj podnikání místních obyvatel v agroturistice, gastronomii a hoteliérství. Budou aktivovány přeshraniční kontakty a výměna zkušeností v různých oblastech. Od společných činností obcí, jejich cílem je ochrana kulturního a přírodního dědictví Českého ráje a Sovích hor, přes navázání obchodních kontaktů v oblasti turistiky

až po integraci obyvatel pohraničí. Turistická nabídka, která umožňuje atraktivní prožití volného času, je jedním z hlavních elementů ovlivňujících kvalitu života obyvatel a omezuje marginalizaci potřeb regionu na okraji státu.

Cílem projektu je rozhýbání turistického ruchu česko-polského pohraničí, zlepšení kvality života obyvatel a hospodářských podmínek, zejména posílení kulturní identity a integrace obyvatel Dolního Slezska a Královéhradeckého kraje prostřednictvím rozvoje turistické nabídky. Společně vypracovaná turistická nabídka propagovaná prostřednictvím veletrhů, médií, filmu, publikací, konferencí a výstav přispěje k přílivu turistů. Konkurenční turistická nabídka a s ní související společenský a hospodářský rozvoj se postará o dosažení vyššího hospodářského rozvoje česko-polského pohraničí.

Dofinancování propagace města Boguszów-Gorce

O bec Boguszów-Gorce zahájila realizaci mikroprojektu „Program propagace partnerských měst Boguszów-Gorce – Smiřice.“ Cílem projektu je zintenzivnění činností propagujících turistický potenciál a kulturní přínos obou měst a rovněž navýšení množství informací týkajících se jejich partnerských vztahů. Přispěje k rozvoji spolupráce mezi společenstvími po obou stranách hranice, bude podporovat přeshraniční spolupráci v oblasti a prostřednictvím činností směřovaných na podporu turistických hodnot měst napomůže k růstu

jejich atraktivitu. Projekt je určen pro širokou skupinu adresátů – obyvatele měst, turisty navštěvující Boguszów-Gorce a Smiřice, turisty z česko-polského pohraničí, potenciální investory a zástupce turistických institucí.

První kroky už byly zahájeny, když byl vydán prospekt „Boguszów-Gorce – Smiřice: 10 let společně“. Kromě toho budou v průběhu desetiměsíční realizace mikroprojektu uveřejněny články propagující partnerská města a jejich spolupráci, billboardy představující jejich atrakce, reklamní kampaň v televizi a v rozhlasu. Budou

rovněž vydány dárkové předměty propagující obě města.

Projekt bude ukončen květnovým turistickým pleněrem pod horou Dzikowiec, na němž budou hosty Smiřičtí, zatímco v červnu 2012 pojedou na návštěvu partnerského města občané Boguszowa-Gorc.

Celková hodnota projektu je takřka 21.000 eur, z čehož 95 % kryjí externí prostředky. „Program propagace partnerských měst Boguszów-Gorce – Smiřice“ je prvním takovým projektem realizovaným v obci Boguszów-Gorce.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013
„Překračujeme hranice“

Běh do bezpečného života

V období od května do června 2011 uspořádala obec Kladsko (Kłodzko) projekt s názvem „Běh do bezpečného života“, jehož hlavní činností byla sportovní akce. Milovníci pohybu se setkali 18. června 2011 na stadionu v obci Jaskowa Dolna. Děti a mládež soutěžily v několika kategoriích: předškoláci, 1. – 2. třída, 3. – 4. třída a 5. – 6. třída základní školy a 1. třída a samostatně 2. – 3. třída gymnázia. Speciálním závodem byla štafeta na 5 x 400 metrů, které se zúčastnili dospělí. Závod vyhráli zástupci sboru dobrovolných hasičů z Kladska před týmem učitelů a týmem rodičů. Pod stupni vítězů skončil tým pracovníků obecního úřadu, učitelů spřátelených škol z České republiky a zástupců Okresního policejního velitelství v Kladsku. Závodů se zúčastni-

lo celkem 615 osob. Soutěže na pozvání starosty Kladska Stanisława Longawy osobně sledoval olympionik Piotr Rysiukiewicz, v současnosti předseda Dolnoslezského svazu lehké atletiky. Během sportovních soutěží byly účastníkům projektu předány informace týkající se bezpečnosti silničního provozu. Proběhla rovněž ukázka požárního vozidla, které bylo zakoupeno v rámci projektu s názvem „Spolupráce jednotek požární ochrany v česko-polském pohraničí, modernizace vybavení a vzájemná pomoc při krizových situacích“ financovaného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce.

Projekt byl adresován společenství Kladska a Mikroregionu Rychnovsko.

Spolupráce s českým partnerem při organizaci sportovní akce přispěla k lepšímu vzájemnému poznání, navázání nových přátelství a známostí během zábavy a zdravého soupeření. Realizace projektu přispěla k poznání kultur, tradic a způsobu života v obou regionech. Cílem projektu bylo ukázat dětem, mládeži i dospělým, jakým způsobem lze bezpečně trávit volný čas a že sport je zajímavou formou trávení volného času.

Celková hodnota projektu byla
7 002,38 eur
dofinancování z Evropského fondu pro regionální rozvoj
5 952,02 eur
dotace ze státního rozpočtu
700,24 eur
a vlastní vklad obce
350,12 eur

Společné pracoviště

jako centrum přeshraniční spolupráce v otázce bezpečnosti

8. srpna 2011 byla uzavřena smlouva mezi Sudetskou pobočkou Pohraniční stráže a Sdružením polských obcí Euroregionu Glacensis na dofinancování Mikroprojektu Společné pracoviště jako centrum přeshraniční spolupráce v otázce bezpečnosti“.

Projekt obsahuje mnoho záměrů, mimo jiné modernizaci a vybavení prostorů v objektu Pohraniční stráže Kudowa – Ślone, kde má své sídlo společné pracoviště.

Společné pracoviště je důležitým článkem systému česko-polské spolupráce. Slouží k prohlubování spolupráce pohraniční, policejní a celní služby České republiky a Polska, jejichž

hlavním cílem je zvýšení bezpečnosti vlastních občanů a dalších osob pobývajících na území těchto států. Non stop službu zde vykonávají funkcionáři pohraniční stráže, celní služby a policie ze strany Polské republiky a policie a celní služby ze strany České republiky. Jejich hlavními úkoly jsou mimo jiné shromažďování a výměna informací důležitých pro zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku a

potírání trestné činnosti na příhraničním území, včetně využívání dostupných databází, koordinace činností při potírání trestné činnosti na příhraničním území a rovněž koordinace činností společných hlídek, spolupráce při organizování společných školení, rozvoj přeshraniční policejní spolupráce, účast na koordinaci činností souvisejících s přeshraničním stíháním a realizace činností souvisejících

s přípravou a předáváním a přijímáním osob. Pokud se polští občané chtějí dovědět například o platných předpisech pro řidiče jedoucí k našim sousedům, mohou zavolat právě na společné pracoviště.

V rámci projektu se předpokládá odevření konferenčního sálu, v němž se budou konat jazyková školení funkcionářů polských a českých služeb a setkání věnovaná přeshraniční spolupráci týkající se bezpečnosti. Má plnit ještě jeden důležitý úkol – bude zpřístupněn pro potřebu lokálních přeshraničních iniciativ. Pravidelná setkání zájemců potvrdila, že stanovená předsevzetí „postupují“ v souladu s plánem. V září byla ukončena modernizace místnosti určené pro porady, která spočívala mimo jiné v obnovení vnitřních maleb, výměně podlahových krytin a zastaralých elektrických instalací. Navíc civilní pracovníci Sudetské pobočky Pohraniční stráže adaptovali místnost sousedící s konferenčním sálem, která bude plnit funkci sociálního zázemí a šatny. Další fází byl nákup vybavení sálu a sociální místnosti, mimo jiné stolů, lavic, regálů, věšáků, rolet, map, příborů, sklenic a kompletů pro studené a horké nápoje. Navíc byl namontován klimatizátor, který má chladit studiem „rozehřáté“ hlavy a temperament.

V měsíci říjnu se podařilo vybrat firmu, která připraví a provede jazykové školení. Pro nejbližších osm měsíců podepsala spolupráci se společným pracovištěm Škola cizích jazyků UNIT z Kladska.

Inaugurace školení se zúčastnili: za Sudetskou pobočku Pohraniční stráže koordinátor projektu mjr. pohraniční stráže Adam Pawlus a náčelník oddělení techniky a zásobování plk. pohraniční stráže Krzysztof

Dne 18. listopadu 2011 se v kontaktním místě, v konferenčním sále, konala inaugurace školení z českého jazyka. Školení absolvovala skupina několika funkcionářů, zástupců pohraniční stráže, policie i celní komory. Školení bude trvat do května 2012. Jeho cílem je mimo jiné prohloubení a zlepšení jazykových znalostí funkcionářů za účelem zintenzivnění spolupráce v oblasti bezpečnosti a činnosti určených pro místní společenství.

Reif, za euroregion ředitel kanceláře Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis Bernadeta Tambor a odborný pracovník pro euroregionální projekty fondu mikroprojektů Dariusz Tatka.

„Jménem všech funkcionářů vykonávajících službu na společném pracovišti pohraniční stráže Kudowa – Słone bychom chtěli srdečně poděkovat ředitelce kanceláře Bernadettě Tambor a všem pracovníkům kanceláře Euroregionu Glacensis za pomoc, kterou nám poskytli v průběhu vypracovávání žádosti o dofinancování a pomoc při průběžné realizaci našeho mikroprojektu. Díky vašim radám a doporučením se nám podařilo připravit místnost pro porady a sociální zázemí a zahájit realizaci cílových záměrů mikroprojektu, tj. využívání místnosti za účelem školení funkcionářů a prohlubování přeshraniční spolupráce.“

por. pohraniční stráže Renata Sulima
mjr. pohraniční stráže Adam Pawlus

Obec Otovice

- nový člen

Euroregionu Glacensis

Obec Otovice leží v severovýchodní části Královéhradeckého kraje v oblasti Broumovského výběžku. V současné době se obec rozkládá v délce 4 km podél řeky Stěnavy, zasahuje až ke státní hranici s Polskem. Je zde hlášeno 365 obyvatel.

Ves vznikla asi kolem roku 1253. Původně zde byl jen dvůr, který patřil k Velké Vsi. Postupným zabíráním krajiny břevnovským klášterem docházelo k zakládání vesnic, tedy i Otovic. Název vesnice vznikl pravděpodobně kolem roku 1300 podle zakladatele Oty. Původními obyvateli vesnice byli Němci. V roce 1789 zde byla otevřena německá obecná škola, která sloužila až do roku 1944.

V roce 1889 přijel do vsi první osobní vlak. Po vzniku Československa žila ve vsi česká menšina, byli to převážně zaměstnanci celnice a finanční strážé. Obec bývala dost bohatá, protože zde byla velmi úrodná půda. Svou roli sehrála i dráha, která přes Otovice pokračovala až do Klodzka. V obci se také těžil vápenc a páliło se zde vápno. Obec měla svoji cihelnu, několik hospod a mlýnů, pilu a byla zde zastoupena téměř všechna řemesla.

České obyvatelstvo je v obci od roku 1945, kdy začalo osídlování pohraničí. V obci není žádný průmysl, převažuje zemědělská výroba.

Osu větší části zastavěného území Otovic tvoří silnice II/302 spojující Polsko s Broumovem a Meziměstím. Paralelně se silnicí II/302 prochází údolím řeky Stěnavy také železniční trať z Meziměstí, která nyní končí ve středu obce. Poslední pravidelný vlak zde projel v roce 2005.

Zastavěné území obce je tvořeno z velké části lidovou architekturou, charakteristickou pro tuto oblast. Dominantou centra obce je barokní kostel svatě Barbory. Kostel byl postavený patrně podle plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Podle dochovaných záznamů bylo s jeho stavbou na místě původní dřevěné kaple započato v roce 1725, kostel byl vysvěcen v roce 1726 a o rok později i dokončen. Původní dřevěný kostelík, patřící protestantům byl v roce 1724 zbourán. V roce 1926 byl u kostela postaven památník padlých v 1. světové válce, jehož autorem je trutnovský sochař Emil Schwantner.

Na úplném konci Otovic po pravé straně řeky Stěnavy stojí barokní mlýn zvaný Umlaufův. Nechovaná mlýnice je datována rokem 1776, klenák nad sklepem nese dokonce letopočet 1772. V objektu se dochovaly i klenuté stropy a další původní architektonické prvky, především však jeho celkový ráz včetně reprezentativního loubí. Ostění a zárubně, ale i dekorace fasády jsou zhotoveny z červeného pískovce,

pro Broumovsko typického. Mlýn je budovou s největším užitím červeného pískovce na Broumovsku. V nise nad římsou je osazena skvostná soška sv. Floriána, jež pyšně vévodí štítu obytné části mlýna.

V Obci Otovice působí několik spolků, které se podílejí na udržování společenských tradic v obci. Sbor dobrovolných hasičů pořádá mimo jiné tradiční pálení čarodějnic, hasičské soutěže, akce pro děti a dospělé. Dále zde je Tělovýchovná jednota Sokol, která se účastní soutěží v kopané. Do společenského a kulturního života obce se velmi zapojuje Klub důchodců, který během roku pořádá různé výstavy a posezení pro občany. Mezi ostatní spolky v obci patří Svaz chovatelů, myslivci.

V obci se konají bály, karnevaly, tradicí se stala oslava dne matek. V letošním roce se podařilo uspořádat česko-polský den dětí. V adventním období se každoročně rozsvěcuje vánoční stromek v centru obce a večer na Štědrý den se téměř celá vesnice schází v kostele na „štědrovečerní zpívání“.

Největším problémem současné obce je odliv mladé generace. Pro vedení obce bude největším úkolem vytvořit takové podmínky, které tomuto trendu zabrání.

Více se o obci dozvíte na www.obecotovice.cz

Sport a zábava

jednoduchý způsob, jak poznat souseda

Tak zní název projektu, který realizuje obec Cieślówody spolu s českým partnerem, městem Borohrádek. Je to už druhý projekt, který realizujeme společně. Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 a ze státního rozpočtu prostřednictvím projektu Euroregionu Glacensis „Překračujeme hranice“. Projekt byl zahájen už v srpnu a bude trvat do dubna 2012.

Myšlenkou projektu jsou rekreačně-vzdělávací činnosti, proto má projekt ve svém programu dílny decoupage, keramické dílny a taneční a sportovní činnosti. Pro udržování společných tradic příhraničních oblastí se v příštím roce bude konat velikonoční zábava, jejíž součástí bude společná příprava polských a českých velikonočních jídel. V souladu s harmonogramem projektu jsme měli v září tu čest hostit naše přátele z českého Borohrádku. Tentokrát přijela skupina 20 českých

dětí ve věku od 7 do 10 let spolu se svými vedoucími.

První den pobytu, během pracovních dílen vedených instruktorem, měly děti příležitost seznámit se s metodou zdobení předmětů technikou decoupage. Je to příležitost pro každého, kdo se zajímá o tvůrčí využití volného času. Široký výběr papíru a ubrousků pro decoupage dává naší práci individuální charakter. Díky uplatnění technik známých z malířství nebo sochařství můžeme vykouzlit neobvyklé ozdoby. Během pracovních dílen byly probrány základy techniky decoupage, mimo jiné způsoby přípravy různých povrchů pro zdobení, nebo postupnost a účelnost všech fází činnosti. Každý z účastníků měl možnost pracovat od samotného základu. Připojujeme fotografie prací účastníků projektu.

Ve stejný den se ještě konaly taneční dílny vedené taneční instruktorkou. Děti měly možnost rekreačně strávit volný čas, což je vidět na připojených fotografiích.

Na druhý den pobytu jsme zorga-

nizovali výlet do Muzea papírnictví v Dusznikách a do Muzea hraček v Kudowě. V Muzeu papírnictví v Dusznikách se účastníci výletu zúčastnili muzeální lekce, která zahrnovala prohlídku muzea s průvodcem a praktickou část, například ruční výrobu z papíru. Pro usnadnění prohlídky Muzea papírnictví a muzeální lekce jsme pro české děti zajistili průvodce se znalostí českého jazyka. Třetí, poslední den zářijového pobytu dětí z Borohrádku v Cieślówodach, se konaly sportovní a přírodovědecké soutěže, během nichž se děti zúčastnily pokusů s využitím moderní technologie.

V druhé polovině října jsme v Cieślówodach hostili delegaci českých úředníků z Borohrádku. Během návštěvy jsme si vyměnili zkušenosti související s prací úředníků v obou zemích a poté jsme naše hosty pozvali na společný oběd. Den uplynul nečekaně rychle a brzy jsme se museli rozloučit. Bylo to už další setkání s našimi jižními sousedy a zcela jistě nebylo poslední. Máme příjemný pocit z toho, že jsme mohli společně strávit čas, promluvit si a seznámit se.

Szczytniański Medvídek Beňa a hanácký Klásek

Cílem projektu bylo seznámení dětí ze szczytniańských škol s dětmi ze školy z Náměště na Hané během šesti výletů – tří do Szczytné a tří do Náměště na Hané, a příprava talismanů Medvídků Beňa a Kláska, omalovánek, triček, puzzle, díky nimž děti, které se výletů nezúčastnily, mohly poznat partnerská města. V rámci projektu byla zrealizována „Virtuální procházka po Szczytné a po Náměšti na Hané“ s polskými a českými popisky, která byla umístěna na internetových stránkách Szczytné a Náměště na Hané.

Dne 10.03.2011 přijely na první výlet do Szczytné děti z Náměště na Hané. Program výletu tvořily mezinárodní sportovní soutěže na umělém kluzišti, integrační setkání s dětmi ze Szczytné, prohlídka školy, sklářské hutě a zámku Szczytník.

Dne 12.04.2011 zase navštívily děti

ze Szczytné Náměšť na Hané. Během setkání se uskutečnily halové sportovní soutěže, prohlídka školy, zámku a děti se zúčastnily rukodělných dílen souvisejících s velikonočními svátky. Dne 12.05.2011 děti z Náměště na Hané přijely do Szczytné na druhé setkání. Prohlédly si město, seznámily se s historií a současností Szczytné, během výuky navštívily žáky základní školy, prohlédly si sklářskou huť spolu s brousírnou a vzorkovnou, a zámek Szczytník, kde si vyslechly historii zámku v českém jazyce a navštívily misionářské muzeum misionářů Svaté rodiny.

Dne 19.05.2011 navštívili zase žáci gymnázia ve Szczytné spolu se svými vychovateli Náměšť na Hané. Prohlédli si městečko, zámek, navštívili základní školu, kde se setkali s českou mládeží. Na závěr výletu se ještě uskutečnila prohlídka blízkých Javoříčských jeskyní.

Dne 08.06.2011 navštívila Náměšť na Hané další skupina dětí ze základní školy. Po prohlídce základní školy si děti prohlédly zámek a poté odjely do Olomouce, kde navštívily Arcibiskupský palác, kde se seznámily s historií města, dále katedrálu a historické náměstí.

Dne 14.06.2011 se konal poslední výlet v rámci projektu. Děti z Náměště na Hané si prohlédly Szczytnou, sklářskou huť, přičemž následně si udělaly výlet do Bludných skal ve Stolových horách. Všichni účastníci výletů obdrželi propagační materiály připravené v rámci projektu – trička, puzzle, omalovánky, Medvídky Beňa a Kláska, jakož i stravu, tedy druhou snídani, oběd o dvou chodech a proviant na zpáteční cestu. Vstupy do navštívených objektů byly zdarma. Souběžně byly uskutečněny besedy a soutěže vědomostí o partnerském

městě Náměšti na Hané v mateřské škole ve Szczytné ve dnech 15. a 19. 04. a 20.05.2011, v základní škole ve Szczytné ve dnech 04.04. a 25.05.2011, v gymnáziu ve Szczytné dne 01.06.2011, a nakonec v komplexu škol v Chocieszowě ve dnech 01. a 14.06.2011.

Část propagačních materiálů připravených v rámci projektu a týkajících se vědomostí o partnerských městech byla předána Základní škole v Náměšti na Hané, mateřské škole ve Szczytné, komplexu škol v Chocieszowě a obecní klubovně v

Niwě (obec Szczytna) jako suvenýry a odměny v soutěžích organizovaných v těchto zařízeních.

Projektu se účastnilo bylo 150 dětí a vychovatelů ze Szczytné – účastníků tří výletů do Náměště na Hané, kteří se seznámili s památkami a kulturou, tradicemi a každodenním životem našich sousedů, a 150 dětí a vychovatelů z Náměště na Hané, kteří si během tří výletů do Szczytné prohlédli zámek, misionářské muzeum misionářů Svaté rodiny, sklářskou huť „SUDETY“ ve Szczytné a seznámili se s historií, křesťanskou a řemesl-

nou tradicí regionu Kladska. Během výletu do Bludných skal ve Stolových horách se seznámili i s krásou tohoto regionu.

Pro většinu dětí to byl první kontakt s Polskem nebo s Českou republikou, našimi jazyky, historií a současností našich zemí.

Besedy a soutěže zorganizované ve školách a mateřské škole, kterých se zúčastnilo více než 750 dětí a mládeže, získaly velkou popularitu. Pomohly přiblížit dětem zemi sousedů, jejich tradice, kulturu a památky.

Historie polsko-českých vztahů

Ryszard Gładkiewicz

Absolvent Institutu historie Vratislavské univerzity (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego). Zprvu působil na své alma mater, kde získal vědeckou hodnost doktora humanistických věd v oboru dějiny středověku. V 90. letech 20. stol. se účastnil založení Centra slezského a bohemistického výzkumu na Vratislavské univerzitě, kde se stal ředitelem. Kromě toho pracuje jako vedoucí Střediska polsko-česko-slovenské spolupráce při Fakultě sociálních věd. Aktivně působí ve vratislavské Polsko-české vědecké společnosti (Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe), jejímž je místopředsedou. Zabývá se dějinami Slezska a Čech v období středověku. Je autorem několika desítek článků a redaktorem řady knih, včetně monografie o Kladsku.

Navázáním diplomatických styků s polskou prozatímní vládou ve Varšavě začala nová kapitola v dějinách polsko-československých vztahů. O složitosti tehdejších časů svědčí i to, že se ke sporu o Zaolší (neboť tehdejší polská vláda měla k Zaolší výhrady) přidal také konflikt polských a československých zájmů ve Slezsku. Za paradox lze považovat, že některé jednotky polské armády, které se v květnu 1945 účastnily osvobozování severních částí Čech a Moravy, byly o měsíc později připraveny ke střetu s československou armádou právě kvůli Zaolší. K ozbrojenému konfliktu tehdy sice naštěstí nedošlo, ale cesta k podpisu smlouvy o spojení z 10. března 1947 nebyla snadná a dodatek k protokolu dokazoval, že navzdory deklarovanému přátelství mezi oběma státy zůstávají nevyřešené spory. Podle protokolu mělo Polsko a Československo v průběhu dvou let vyřešit spornou územní otázku. Sovětský svaz, s jehož podporou počítaly obě země, využíval polsko-československý spor k posílení své pozice. Z jeho pohledu vůbec nepřicházelo v úvahu, aby se v době, kdy sílila studená válka, dvě země sovětského bloku neustále zabývaly územními spory. V dobách stalinského režimu musely neshody mezi Československem a Polskem ustoupit zájmům socialistického světa. Dodatkový protokol nebyl ve skutečnosti realizován v předpokládaném termínu (v r. 1949 roku byl v tajnosti prodloužen o další dva roky). Za jeho realizaci lze považovat podepsání polsko-československé hraniční úmluvy z roku 1958. Ta však upravovala pouze krátké úseky hranic a v žádném případě se netýkala jejich revize, o níž v březnu 1947 vlády Československa a Polska původně uvažovaly.

Je však třeba znovu zdůraznit, že doba bezprostředně po druhé světové válce (stejně jako v meziválečném období) se nevyznačovala pouze teritoriálními spory. V některých oblastech naopak oba státy dokázaly spolupracovat. Již v březnu 1946 vznikla Společnost československo-polského přátelství, jejímž úkolem se stalo „prohlubování harmonického soužití polského národa s národy českým a slovenským cestou rozšiřování vzájemného poznání a přátelství a rovněž usilování o sblížení a soužití národů obou států v oblasti sociální, hospodářské a kulturní problematiky.“ Během druhé světové války Polsko

utrpělo značné ztráty v knihovních sbírkách. Svou pomoc mu pak nabídli různí českoslovenští dárci, od kterých polská delegace obdržela četné knižní dary určené pro knihovny a vědecké ústavy. Naopak Národní knihovna ve Varšavě na sebe vzala povinnost dodávat polské tituly pražské Univerzitní knihovně a katedře polonistiky na Karlově univerzitě.

Polské úřady pomáhaly při hledání dětí z českých Lidic a Ležáků, vesnic, jež byly německými okupanty vypáleny v odvetě za atentát na Reinharda Heydricha, který provedli českoslovenští parašutisté vyslaní z Londýna. Nacisté rozhodli, že část těchto dětí bude dána k převýchově do německých rodin. Po válce se objevily zprávy, že některé z odvezených dětí se nacházejí v Dolním Slezsku. Přestože byla jejich hledání v dané oblasti nakonec neúspěšná, polské úřady se maximálně snažily pomoci. Polské děti mohly zase díky pozvání československé vlády strávit léto roku 1947 v československých ozdravnárnách. I když se pozvání týkalo pouze pěti set dětí, byl tento krok projevem ochoty československé vlády poskytnout – v rámci svých možností – pomoc svému severnímu sousedovi.

Vzájemné kontakty ještě zintenzivnily po podepsání smlouvy o spojení, především v kulturní, diplomatické (koordinace aktivit vzhledem k otázce budoucnosti Německa) a hospodářské oblasti. Vznikla dokonce Rada polsko-československé hospodářské spolupráce, jejíž první zasedání se však

konalo až po únorových událostech roku 1948. Českoslovenští komunisté tehdy převzali vládní kormidlo a prohlašovali, že nyní dochází k tak úzké spolupráci mezi Československem a Polskem jako nikdy předtím. Avšak v průběhu následujícího roku z projevu komunistických vůdců slova o bratrství Slovanů postupně mizela a důraz byl kladen především na spojení se Sovětským svazem. Navenek samozřejmě oba státy proklamovaly úzkou spolupráci, zvláště stejné stanovisko v „německé otázce“. Jak píše český historik Jindřich Dejmek, ve skutečnosti však „opravdová bilaterální politická spolupráce mezi oběma státy téměř přestala fungovat“ a například do roku 1956 se neuskutečnila žádná návštěva na nejvyšší úrovni.

Novým impulsem v rozvoji mezistátních vztahů byl rok 1956, který přinesl uvolnění ve východním bloku. Právě v té době navštívil Polsko tehdejší československý předseda vlády Viliam Široký. Během jeho návštěvy byl podepsán protokol o dalším rozšíření hospodářské spolupráce a o dva roky později byla podepsána smlouva o hranicích. Ta definitivně ukončila územní spory mezi oběma zeměmi. Během vyznačování polsko-československé hranice docházelo z praktických důvodů k výměně některých příhraničních oblastí a Českoslovenští tehdy získalo více, než samo dalo Polsku.

Poměrně úzce probíhala spolupráce také v následujících letech (v r. 1967 byla uzavřena smlouva o spojení zacílená proti západnímu Německu), ačkoli bylo zřejmé, že názory stranických funkcionářů v Polsku a Československu byly v některých otázkách rozdílné. V druhé polovině šedesátých let byly v Československu zahájeny postupné hospodářské reformy spojené s demokratizací života ve společnosti. Tyto pokusy vyvrcholily v roce 1968 během tzv. Pražského jara. Polští představitelé v čele s nejvyšším tajemníkem Polské sjednocené dělnické strany Władysławem Gomułkou se na liberalizaci v Československu dívali s velkou nedů-

věrou. Sám Gomułka dokonce varoval tehdejšího šéfa Komunistické strany Československa Alexandra Dubčeka před „kontrarevolucí“ již během setkání na počátku února 1968. Dřívější hrdina polského října roku 1956 se stal jedním z největších kritiků Pražského jara, které skončilo intervencí vojsk Varšavské smlouvy.

Po porážce Pražského jara se role obrátily. Gomułka byl nucen po událostech na polském pobřeží odejít z vedení strany. Jak vyplývá z polských dokumentů publikovaných v ediční řadě Dokumenty polské diplomacie, čeští soudruzi se stali silnými kritiky polské zahraniční a domácí politiky, která byla prosazována během „Gierkovské konjunktury“. Hospodářské potíže, ve kterých se Polsko ocitlo od léta 1976, návštěva papeže Jana Pavla II. a legalizace nezávislých odborů Solidarita, naplňovaly československé soudruhy značnou nedůvěrou. Prezident Československa a současně generální tajemník strany Gustáv Husák tlačil na polské komunisty, aby si doma udělali „pořádek“. Vyhlášení výjimečného stavu generálem Vojtěchem Jaruzelským proto našlo v Praze podporu. Když však Jaruzelski přijel na počátku února 1989 na poslední oficiální státní návštěvu do Prahy, blížil se již konec komunistického režimu nejen v Polsku, ale i v Československu. Při této příležitosti je třeba připomenout, že v té době antikomunistické hnutí v obou zemích úzce spolupracovalo. Jejich představitelé se setkávali například jako turisté v příhraničních horách, kde byly (v rámci budování československo-polského přátelství) otevřeny turistické stezky vedoucí podél hranice nebo střídavě po československé a polské straně. Výměna zkušeností z boje proti komunismu, rozšiřování různých antikomunistických publikací, otevřené dialogy – to všechno bylo pobídkou k dalšímu boji s totalitním režimem. Řada těch, kteří se na konci sedmdesátých let a v průběhu let osmdesátých setkávali na hranicích, obsadila po roce 1989 v demokratickém Polsku a Československu významné posty.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF
v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013
a ze státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis
„Překračujeme hranice“